

การดำเนินการตามมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2

นายเทพพิทักษ์ โภยกอบเกียรติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2550

**The Management Based on School – Based Management Standard of Basic Education
Schools under the Office of Nakhon Pathom Educational Service Area 2**

Mr. Theppitak Koikobkeite

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Administration

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

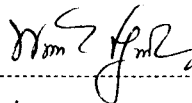
2007

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การดำเนินการตามมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2
ชื่อและนามสกุล นายเทพพิทักษ์ โภยกอบเกียรติ
แขนงวิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. อาจารย์ ดร.จำลอง นักพ็อน
2. อาจารย์ ดร.พรรณี สุวดีถิ

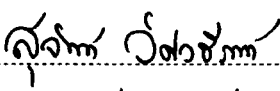
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นชอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.บุญลือ ทองอยู่)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.จำลอง นักพ็อน)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.พรรณี สุวดีถิ)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิศวรธรรานนท์)

วันที่ 13 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2551

ชื่อวิทยานิพนธ์ การดำเนินการตามมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2

ผู้วิจัย นายเทพพิทักษ์ โภยกอบเกียรติ **ปริญญา** ศีษศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) อาจารย์ ดร. จำลอง นักพื่อน (2) อาจารย์ ดร. พรรณี สุวตถิ **ปีการศึกษา** 2550

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ; 2) เปรียบเทียบระดับการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา และ 3) ศึกษาแนวทางการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 จำนวน 108 แห่ง ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่ และ มอร์แกน และใช้การสุ่มอย่างง่าย ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 108 คน และผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 108 คน รวม 216 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเที่ยง .97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนและการเปรียบเทียบรายคู่ ด้วยวิธีการของเซฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า (1) ระดับการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมและรายด้านมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก (2) สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีขนาดต่างกันมีระดับดำเนินการตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ (3) แนวทาง และข้อเสนอแนะการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเรียงตามลำดับ ได้แก่ ควรมีการปรับปรุงกระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาขององค์กรและชุมชน ควรมีการปรับปรุงการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ควรมีการปรับปรุงการบริหาร โดยใช้ระบบคุณธรรมด้วยการบริหารอย่างมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีประสิทธิผลยิ่งขึ้น

คำสำคัญ การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

Thesis title: The Management Based on School – Based Management Standard of Basic Education Schools under the Office of Nakhon Pathom Educational Service Area 2

Researcher: Mr. Theppitak Koikobkeite; **Degree :** Master of Education (Educational Administration); **Thesis advisors ;** (1) Dr. Jumlong Nugforn ; (2) Dr. Pannee Suwathee ;

Academic year : 2007

ABSTRACT

The objectives of this research were to : (1) Study the levels for the management based on school-based management standards of basic education schools under the Office of Nakhon Pathom Educational Service Area 2 ; (2) compare the levels for the management based on school-based management standard of basic education schools under the Office of Nakhon Pathom Educational Service Area 2 ; (3) study the trend for the management based on school-based management standard of basic education schools under the Office of Nakhon Pathom Educational Service Area 2.

The samples in this research were 108 places of basic education schools under the Office of Nakhon Pathom Educational Service Area 2. The sample totaling 216 persons consisted of 108 school administrators and 108 teacher representatives in basic education schools under the Office of Nakhon Pathom Educational Service Area 2 selected by size sample specification follows table of Krejeie and Morgan and simple random sampling technique. The employed research instrument was questionnaire with reliability of .97 developed by the researcher. Statistics for data analysis were the mean, standard deviation, ANOVA, and Scheffe method for pair-wise comparison.

Research findings were as follows: (1) The over all levels for the management based on school-based management standard were at the high level. (2) The basic education schools where have different size in the levels for the management based on school-based management standard, were significantly different at the .01 level. (3) The management based on school-based management standard important trend for example should decentralize personal administration, be supposed to the administration likes to participate in, be supposed to the administration guarantees the quality fully takes checking.

Keywords: School – Based Management, Basic Education Schools

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก อาจารย์ ดร. จำลอง นักพ่อน แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ประธาน ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร. พรรณี สุวัทธิ สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามการทำ วิทยานิพนธ์ครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัย รู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณผู้อำนวยการเจ็จันท์ โภยกอบเกียรติ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านอ้อกระทุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 และคุณครูวันดี จันท์ลอย ครูโรงเรียนวัดท่าพุด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ที่ได้ช่วยกรุณาวิเคราะห์ข้อมูลให้จนเสร็จสิ้นตลอดจน เจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ที่ช่วยอำนวยความสะดวก ในการเก็บข้อมูล และที่สำคัญอย่างยิ่งคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้แทนครูในคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ที่ช่วยกรุณา ตอบแบบสอบถามได้เป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่กรุณา อนุเคราะห์ เงินอุดหนุนในการทำวิจัยครั้งนี้ และขอขอบพระคุณคณาจารย์ แขนงวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อนักศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือเป็นอย่างดี

เทพพิทักษ์ โภยกอบเกียรติ

กรกฎาคม 2551

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.....	8
มาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.....	18
การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	32
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	32
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล	35
การวิเคราะห์ข้อมูล	35
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	37

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	39
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	53
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์แนวทางและข้อเสนอแนะในการดำเนินการตามมาตรฐาน การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	57
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	61
สรุปการวิจัย	61
อภิปรายผล	63
ข้อเสนอแนะ	65
บรรณานุกรม	66
ภาคผนวก	71
ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	72
ข. สำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม	75
ค. แบบสอบถาม	78
ง. ค่าความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัย.....	89
จ. แสดงคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	94
ประวัติผู้วิจัย.....	110

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1	จำนวนประชากรและผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามขนาดโรงเรียน..... 32
ตารางที่ 3.2	จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียน 33
ตารางที่ 4.1	ค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษาและ ผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาจำแนกตามคุณลักษณะด้าน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และขนาด โรงเรียน 38
ตารางที่ 4.2	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับ และลำดับที่ ของระดับการดำเนินการ ตามมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในภาพรวม 39
ตารางที่ 4.3	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับ และลำดับที่ ของระดับการดำเนินการ ตามมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในด้านการกระจายอำนาจ การบริหารจัดการศึกษา 40
ตารางที่ 4.4	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับ และลำดับที่ ของการดำเนินการตาม มาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในด้านการกระจายอำนาจ การบริหารจัดการศึกษาเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับด้านบริหารงานวิชาการ 41
ตารางที่ 4.5	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับ และลำดับที่ ของการดำเนินการตาม มาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในด้านการกระจายอำนาจ การบริหารจัดการศึกษาเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับด้านการบริหารงานบุคคล 43
ตารางที่ 4.6	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับ และลำดับที่ ของการดำเนินการตาม มาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในด้านการกระจายอำนาจ การบริหารจัดการศึกษาเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับด้านบริหารงานงบประมาณ 45
ตารางที่ 4.7	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับ และลำดับที่ ของมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในด้านการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา เฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับด้านการบริหารทั่วไป..... 46
ตารางที่ 4.8	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับ และลำดับที่ ของมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านการบริหาร แบบมีส่วนร่วม..... 47

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับ และลำดับที่ของการดำเนินการตาม มาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม เฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับการบริหาร โดยองค์คณะบุคคลและเครือข่าย.....	48
ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับ และลำดับที่ของการดำเนินการตาม มาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม เฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับกระบวนการบริหารและจัดการศึกษา.....	49
ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับ และลำดับที่ของการดำเนินการตาม มาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านการบริหารจัดการ โรงเรียนที่ดี.....	50
ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับ และลำดับที่ของการดำเนินการตาม มาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านการบริหารจัดการ โรงเรียนที่ดี เฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับความสอดคล้องกับ อุดมการณ์ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ.....	51
ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับ และลำดับที่ของการดำเนินการตาม มาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน ด้านการบริหารจัดการ โรงเรียนที่ดีเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับยึดหลักธรรมาภิบาล.	52
ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับ และลำดับที่ของการดำเนินการตาม มาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านการบริหารจัดการ โรงเรียนที่ดีเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับประกันคุณภาพ พร้อมรับการตรวจสอบ.....	53
ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับในการดำเนินการของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานตามมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามความคิดเห็น ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้แทน ครูในคณะกรรมการสถานศึกษา จำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษา.....	54

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.16 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนระดับการดำเนินการตาม มาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษา และผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาจำแนกตามขนาดของ สถานศึกษาในภาพรวมและรายด้าน.....	55
ตารางที่ 4.17 การเปรียบเทียบรายคู่ในการดำเนินการในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและกลุ่มผู้แทนครูในคณะกรรมการ สถานศึกษาจำแนกตามขนาดโรงเรียนภาพรวมและรายมาตรฐาน.....	56
ตารางที่ 4.18 แนวทางและข้อเสนอแนะในการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐานตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 38 คน จากทั้งหมด 196 คน คิดเป็นร้อยละ 19.38 ของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	58

ฉ

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1.1	กรอบแนวคิดการวิจัย	หน้า
		5

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีความมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดีมีความสามารถ และอยู่ร่วมกับสังคมอย่างมีความสุข การดำเนินงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีพลังและมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องยึดเจื้อนใจและหลักการสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนด เป็นนโยบาย 4 ประการ คือ 1) ยึดโรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการตัดสินใจ (School Based Decision Making) 2) การมีส่วนร่วม (Participation) 3) กระจายอำนาจ (Decentralization) และ 4) ความรับผิดชอบ ตรวจสอบได้ (Accountability) ด้วยเหตุนี้กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดมาตรการเพื่อนำนโยบายด้านการกระจายอำนาจไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้สอดคล้องตามมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่กำหนดสาระสำคัญในการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไปสู่คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรงและมาตรา 34 (2) และมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ซึ่งกำหนดให้สถานศึกษาที่เป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีฐานะเป็นนิติบุคคล(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2550 : 1- 2) และได้รับการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาตามกฎหมายและวิธีการที่กำหนด

ตามเจตนารมณ์แห่ง กฎหมาย การศึกษาและแนวนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการดังกล่าว มาข้างต้นจะเห็นว่ามาตรการที่สำคัญที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องนำมากำหนดเป็นแนวทางในการบริหารจัดการศึกษาอันจะนำไปสู่การปฏิรูประบบบริหารจัดการ จากแบบเดิมที่เป็นการรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลางไปสู่การบริหารแบบกระจายอำนาจได้แก่ 1) การจัดระบบการกระจายอำนาจด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไปสำหรับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) การพัฒนาผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์และครูแกนนำของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงและสามารถขยายผล

ได้เต็มพื้นที่ และ 3) การนำร่องการบริหารจัดการแบบกระจายอำนาจให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีศักยภาพและความพร้อมในทุกเขตพื้นที่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2550: 2)

ในการบริหารจัดการแบบกระจายอำนาจนั้น หลักการสำคัญประการหนึ่งตามแนวคิดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management: SBM) จะเป็นการกระจายอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจและความรับผิดชอบในการบริหารจัดการ การศึกษาจากส่วนกลางและจากเขตพื้นที่การศึกษาไปยังโรงเรียนโดยตรง โดยการกระจายอำนาจไปยังคณะกรรมการสถานศึกษาและสถานศึกษา ให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ มีความเป็นอิสระและคล่องตัวในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารทั้งด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วย ตัวแทนครู ตัวแทนผู้ปกครอง และชุมชน ร่วมกันบริหารสถานศึกษาให้สอดคล้อง และเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนมากที่สุด ดังนั้น สถานศึกษาจึงต้องตระหนักถึงความสำคัญ และมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและการเป็นนิติบุคคลตามที่กล่าวมาข้างต้น

ดังนั้นสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้พัฒนามาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารฐานโรงเรียนขึ้น ในงานวิจัยนี้ใช้คำว่าบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษาประเมินตนเองสำหรับพัฒนาการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกำหนดการพัฒนา มาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนครั้งนี้ดำเนินการโดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา มีการสังเคราะห์ หอ้จ้งค์ความรู้จากงานวิจัยเป็นฐานความคิด มีการประชุมระดมความคิดจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเข้าใจ และมีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ โครงการผู้บริหารสถานศึกษาดันแบบ คณาจารย์ประจำภาควิชา/โปรแกรม/สาขาวิชาการบริหารศึกษาจากสถาบันต่างๆ นักวิจัย ผู้แทนหน่วยงานต้นสังกัดและผู้บริหารสถานศึกษา ดันแบบ จำนวน 5 ครั้ง นอกจากนี้ ยังได้ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัย โดยสอบถามความคิดเห็นจากคณาจารย์ทางการบริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อปรับปรุงแก้ไขร่างมาตรฐานและตัวบ่งชี้ให้มีความสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารฐานโรงเรียนที่พัฒนาขึ้นนี้ ประกอบด้วย 3 หลักการ คือ 1) หลักการกระจายอำนาจ 2) หลักการมีส่วนร่วมและ 3) หลักการบริหารจัดการโรงเรียนที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 39 และ 40 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 35 รวมทั้ง

สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา เพื่อประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากหลักการทั้ง 3 ประการข้างต้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้กำหนดมาตรฐานการบริหาร ฐาน โรงเรียนได้ 9มาตรฐาน และ 36 ตัวบ่งชี้(สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2548: ก-ง) ขึ้น เพื่อ เป็นกรอบและเกณฑ์ในการประเมินการบริหารจัดการกระบวนการบริหารดังกล่าว

เพื่อให้ มีฐานกฎหมายและระเบียบรองรับในการปฏิบัติงานกระทรวงศึกษาธิการจึงได้ จัดทำกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและจัด การศึกษา พ.ศ. 2550 และได้มีประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเรื่องการกระจาย อำนาจการบริหารและจัดการศึกษาของเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปยัง คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัด ซึ่งเป็นไปตามนโยบายและ มาตรการ ในการมุ่งเน้นให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาขั้น และสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดที่มีภารกิจรับผิดชอบในการขับเคลื่อน ไปสู่การปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรมจึงได้กำหนดกลยุทธ์การนำสู่การปฏิบัติ เพื่อเป็น การรองรับและขับเคลื่อนนโยบายของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกลยุทธ์ที่สำคัญ คือ การกระจายอำนาจสู่คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาและส่งเสริมการมี ส่วนร่วมของผู้ปกครอง ภาคเอกชน และท้องถิ่นในการจัดการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษ นครปฐม เขต 2 2550 : 17-24) โดยมีความสอดคล้องกับหลักการ แนวปฏิบัติ มาตรฐาน และตัวบ่งชี้ ในการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานดังกล่าวมาแล้วในตอนต้น

ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 จึงได้จัดทำแผนการขับเคลื่อน การเปลี่ยนแปลงการปฏิรูปการศึกษารองรับการกระจายอำนาจ ประจำปี 2550 เพื่อให้สถานศึกษามี ความคล่องตัว สามารถบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาได้สะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง มีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและศึกษานิเทศก์ต้องปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ใน รูปแบบที่เหมาะสม ด้วยการนำแนวคิดการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management: SBM) ซึ่งมุ่งเน้นการกระจายอำนาจจากส่วนกลางและเขตพื้นที่ การศึกษาไปยังสถานศึกษา โดยเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการร่วม กำหนดนโยบาย ร่วมวางแผน การตัดสินใจ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมการสนับสนุน อำนวยความสะดวก เพื่อให้การบริหารจัดการศึกษา เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและมาตรฐานของสำนักงาน รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และเป็นไปตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาที่กำหนดไว้ (สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 2550 : 23) ด้วย

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าปัจจัยสำคัญของการบริหารจัดการศึกษา ที่จะส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนคือการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และปัจจุบันผู้วิจัยมีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 มีการนำหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มากน้อยเพียงใดมีความแตกต่างกันในการนำ มาปฏิบัติหรือไม่และมีข้อเสนอแนะในการบริหารสถานศึกษาเพิ่มเติมจากผู้เกี่ยวข้องอย่างไร ซึ่งผลจากการวิจัยครั้งนี้ จะได้ใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานยิ่งขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2

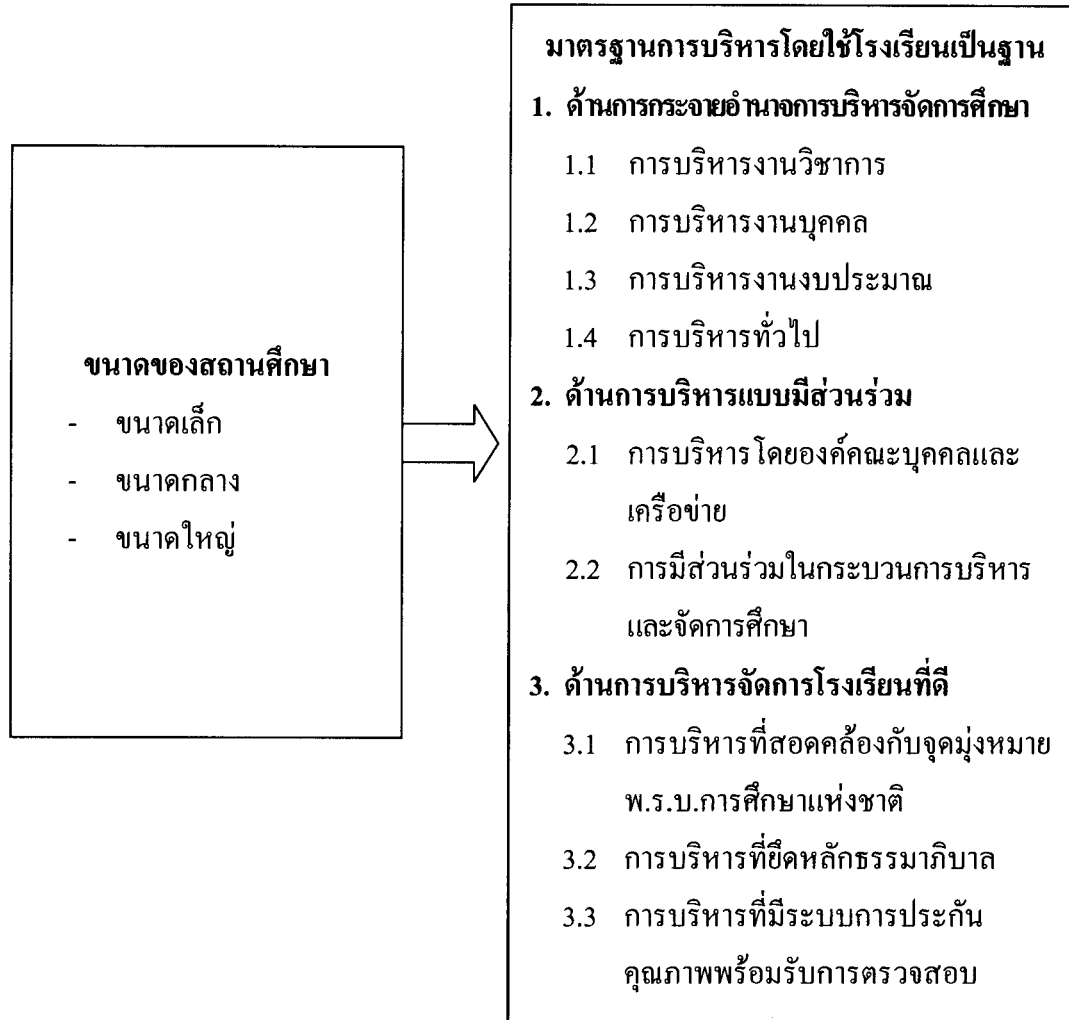
2.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

2.3 เพื่อศึกษาแนวทาง และข้อเสนอแนะในการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 โดยกำหนดตัวแปรตามเป็นมาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 3 ด้าน คือ 1) มาตรฐานด้านการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา 2) มาตรฐานด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม 3) มาตรฐานด้านการบริหารจัดการโรงเรียนที่ดี และกำหนดตัวแปรต้นเป็นความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและแบ่งขนาดของโรงเรียนเป็น 3 ขนาด คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ดังแสดงในภาพที่ 1.1 ต่อไปนี้

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้ตั้งสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

สถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ที่มีขนาดต่างกัน มีระดับการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานแตกต่างกัน

5. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ซึ่งกำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

5.1.1 ประชากร ได้แก่ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เฉพาะสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 จำนวน 143 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 143 คน ผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 143 คน รวม 286 คน

5.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เฉพาะสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 จำนวน 108 แห่ง ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan อ้างในนรา สมประสงค์ 2549: 12) และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วนของขนาดโรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา 108 คน ผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 108 คน รวมจำนวนผู้ให้ข้อมูล 216 คน

5.2 ตัวแปรที่จะศึกษาวิจัย

5.2.1 ตัวแปรต้น ในการศึกษาวิจัยประกอบด้วย ขนาดของสถานศึกษาที่จะวิจัย ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

5.2.2 ตัวแปรตาม ในการศึกษาวิจัยประกอบด้วย มาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ได้แก่ มาตรฐานด้านการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา มาตรฐานด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม และมาตรฐานด้านการบริหารจัดการ โรงเรียนที่ดี

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 การดำเนินการตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การบริหารงานที่ปฏิบัติจริงของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 2 ตามมาตรฐาน และตัวบ่งชี้การบริหาร โดยใช้โรงเรียนฐาน 3 ด้าน คือ 1) มาตรฐานด้านการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา 2) มาตรฐานด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม 3) มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ โรงเรียนที่ดี

6.2 มาตรฐานด้านการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีอิสระ ความคล่องตัวและมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้ครูและบุคลากรในการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน เพื่อประโยชน์

ของผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารบุคคล ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารทั่วไป

6.3 มาตรฐานด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมโดยการบริหารรูปองค์กรบุคคลและเครือข่าย โดยเปิดโอกาส และส่งเสริมให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการศึกษา

6.4 มาตรฐานด้านการบริหารจัดการโรงเรียนที่ดี หมายถึง สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับอุดมการณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่ยึดหลักธรรมาภิบาลเพื่อประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

6.5 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้ที่ทำหน้าที่รักษาราชการแทนผู้บริหารสถานศึกษาที่รับผิดชอบบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

6.6 ผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ผู้แทนของข้าราชการครูผู้ปฏิบัติการสอนสถานศึกษานั้น ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

6.7 ขนาดโรงเรียน หมายถึง การแบ่งขนาดของโรงเรียนตามเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 คือ

6.7.1 โรงเรียนขนาดเล็ก คือ โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน

6.7.2 โรงเรียนขนาดกลาง คือ โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121 - 600 คน

6.7.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ คือ โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 601 คน ขึ้นไป

7. ประโยชน์ที่จะได้รับ

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ จะทำให้ทราบถึงระดับการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ดังนี้

7.1 ข้อมูลจากการวิจัยจะใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริหารจัดการสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เพื่อให้มีมาตรฐานระดับเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน

7.2 ผลจากการวิจัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 สามารถนำไปปรับมาตรฐานในการบริหารสถานศึกษาให้มีมาตรฐานที่เหมาะสม

7.3 ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะใช้เป็นแนวทางในการวางแผนกำหนดยุทธศาสตร์ เพื่อรองรับการกระจายอำนาจตามกฎหมายกระทรวง และประกาศของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เป็นไปตามบทบัญญัติ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ทบทวนเอกสารและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังจะได้นำเสนอประกอบด้วยหัวข้อตามลำดับต่อไปนี้

1. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
2. มาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
3. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

1.1 ความเป็นมา

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นแนวคิดใหม่ที่ริเริ่มในประเทศสหรัฐอเมริกา ในช่วงทศวรรษที่ 1980 ซึ่งแนวคิดนี้ มีความเชื่อมโยงกับการปฏิรูปการศึกษาและการกระจายอำนาจทางการศึกษา ซึ่งเกิดจากความไม่พอใจของผู้เกี่ยวข้องกับระบบการจัดการศึกษาของรัฐ มีการศึกษาวิจัยและผลักดันให้เกิดนโยบายที่ชัดเจนและต่อเนื่อง ปัจจุบันมีการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานครอบคลุมทั่วสหรัฐอเมริกา และได้แพร่หลายไปยังประเทศอื่นๆ รวมทั้งประเทศไทย ได้นำมาใช้ตามสาระบัญญัติของมาตรา 39 และ 40 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เป็นต้นมา จากการศึกษาเอกสาร หลัการศึกษาค้นคว้า การเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจสำหรับครูและศึกษานิเทศก์ ได้สรุปการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไว้ว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นกลยุทธ์ในการปรับปรุงการศึกษา โดยเปลี่ยนอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจจากส่วนกลางไปยังแต่ละโรงเรียน โดยให้มีคณะกรรมการโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ครู สมาชิกในชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิ ศิษย์เก่าและผู้บริหารโรงเรียนเป็นคณะกรรมการ มีหน้าที่และความรับผิดชอบในตัดสินใจที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบริหารบุคคลและงานบริหารทั่วไป โดยให้เป็นไปตามความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน (กระทรวงศึกษาธิการ 2550: 39)

1.2 ความหมาย

ในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังจะได้นำเสนอ ดังต่อไปนี้

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และคณะ (อ้างใน อุทัย บุญประเสริฐ 2546: 7) ได้เริ่มใช้คำว่า “การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน” สำหรับคำ “School Based Management” ในการวิจัยเรื่องการกระจายอำนาจจัดการศึกษา เมื่อปี พ.ศ. 2541

ปัญญา แก้วกีร และสุภัทร พันธุ์พัฒนากุล (2545: 3-7) ได้ให้ความหมายของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไว้ดังนี้ เป็นการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา เป็นการกระจายภารกิจอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบและการตัดสินใจในการบริหารงานจากระดับกระทรวงลงไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติที่จะทำให้กิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียน ซึ่งต้องมีตัวดัชนีชี้วัดผลสัมฤทธิ์ของตน และการประกันคุณภาพของสถานศึกษา แสดงผลงานความก้าวหน้าในการบริหารโรงเรียนตามเป้าหมายที่กำหนด

อุทัย บุญประเสริฐ (2546: 1-2) ได้สรุปความหมาย การบริหารแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานว่า เป็นรูปแบบและแนวคิดในการบริหารที่จะต้องมีการกระจายอำนาจจัดการศึกษาไปจากส่วนกลาง หรือจากเขตพื้นที่การศึกษาไปยังสถานศึกษาโดยตรง ทำให้สถานศึกษามีอำนาจและความรับผิดชอบในการบริหารตนเองในลักษณะเชิงเบ็ดเสร็จ มีความคล่องตัวและมีอิสระมากยิ่งขึ้นในการตัดสินใจ คล่องตัวมากขึ้น ในการบริหาร โรงเรียน ในทุกด้านที่เกี่ยวกับภารกิจของโรงเรียน ทั้งในด้านวิชาการและหลักสูตรการเงินและงบประมาณการบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 เอกสาร นป. ที่9/2547 เรื่อง แนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (2547: 9) ได้ให้ความหมาย การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คือ แนวคิดทางการบริหาร และจัดการศึกษาที่มุ่งให้สถานศึกษามีอิสระในการบริหารวิชาการ บุคลากร งบประมาณ และการบริหารทั่วไป ภายใต้กฎหมายที่กำหนด

สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาได้ประมวลแนวคิดไว้ในเอกสารประกอบการพัฒนา หลักสูตรพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับการกระจายอำนาจสำหรับผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ 2550: 83) ว่าการบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐานเป็นกลยุทธ์ในการปรับปรุงการศึกษา โดยเปลี่ยนอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจจากส่วนกลางไปยังแต่ละสถานศึกษา โดยคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ผู้ปกครอง ครู สมาชิกในชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิ ศิษย์เก่าและผู้บริหารสถานศึกษา ได้มีอำนาจในการบริหาร

จัดการศึกษาในสถานศึกษา มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการตัดสินใจที่เกี่ยวกับการบริหาร วิชาการ งบประมาณ บุคลากร และการบริหารทั่วไป โดยให้เป็นไปตามความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้สรุปไว้ในเอกสารแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการศึกษา พ.ศ.2550 (กระทรวงศึกษาธิการ 2550 : 13) ว่าการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นการยกอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจและความรับผิดชอบในการบริหารจัดการศึกษาไปจากส่วนกลางและจากเขตพื้นที่การศึกษาไปยังโรงเรียนโดยตรง โดยการกระจายอำนาจไปยังคณะกรรมการสถานศึกษาและสถานศึกษา

โดยสรุปจากคำจำกัดความของนักวิชาการและองค์กรต่างๆ พอสรุปได้ดังนี้ คือ การบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน (School-Based Management) หรือ การบริหารโดยยึดสถานศึกษาเป็นศูนย์กลางในการบริหาร เป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากส่วนกลางหรือจากเขตการศึกษาไปยังสถานศึกษาโดยตรง ให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ มีความเป็นอิสระและคล่องตัวในการตัดสินใจ ในการบริหารจัดการ ในการสั่งการเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนทั้งด้านหลักสูตร การเงิน การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป โดยมีคณะกรรมการโรงเรียนซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร โรงเรียน ตัวแทนครู ตัวแทนผู้ปกครองและชุมชน ร่วมกันบริหารโรงเรียนให้สอดคล้อง และเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน ของผู้ปกครอง และชุมชนมากที่สุด

1.3 หลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

ปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการได้นำหลักการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานลงสู่การปฏิบัติและถือเป็นนโยบายสำคัญ และจากการศึกษาหลักการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานดังกล่าว พบว่ายังไม่มีหลักการบริหารแบบใดแบบหนึ่งเป็นมาตรฐานกลาง มีการเปลี่ยนแปลงหรือปรับเปลี่ยนในตัวเองตลอดเวลา ซึ่งได้ประมวลไว้พอสังเขปดังต่อไปนี้

อุทัย บุญประเสริฐ (2546: 65, 189) ได้ศึกษาหลักการและรูปแบบการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและสรุปว่าหลักการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานประกอบด้วย 4 หลักการ คือ 1) หลักการกระจายอำนาจการบริหารและการศึกษา 2) หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม 3) หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน และ 4) หลักการบริหารจัดการตนเอง นอกจากนี้ ยังได้สรุปรูปแบบการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่สำคัญไว้ 4 รูปแบบ ได้แก่ 1) รูปแบบที่มีผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลัก 2) รูปแบบที่มีครูเป็นหลัก 3) รูปแบบที่มีชุมชนมีบทบาทหลัก และ 4) รูปแบบที่มีครูและชุมชนมีบทบาทหลัก

ธีรพงษ์ ศรีโพธิ์ (2546: 28-29) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องการพัฒนาแบบจำลอง การนิเทศปฏิรูปการเรียนรู้ ที่มุ่งโรงเรียนเป็นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ได้ศึกษารูปแบบของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน พบว่า มีรูปแบบที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานของโรงเรียน ดังนี้

1) รูปแบบที่มีผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลัก (Administrative Control) อำนาจการตัดสินใจส่วนใหญ่อยู่ที่ผู้บริหาร โดยผู้บริหารโรงเรียนจะเป็นประธานหรือกรรมการโดยตำแหน่ง ส่วนคณะกรรมการอื่นๆ มาจากกลุ่มบุคคลแต่ละประเภท การกำหนดนโยบายการวางแผน การหาแนวทางแก้ปัญหา และการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน คณะกรรมการจะมีบทบาทในการร่วมเสนอความคิดเห็น ผู้บริหารมักจะใช้วิธีขอคำปรึกษาอย่างไม่เป็นทางการจากครู ผู้ปกครอง นักเรียน หรือผู้แทนชุมชนอยู่เสมอ แต่อำนาจในการตัดสินใจขั้นสุดท้ายยังคงอยู่ที่ผู้บริหารโรงเรียน ทั้งนี้มีข้อสังเกตการบริหารจัดการที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานในระยะแรกมักจะมีรูปแบบการบริหารแบบควบคุมโดยผู้บริหาร แต่ต่อมาจะค่อยๆ เปลี่ยนไปใช้รูปแบบที่ควบคุมโดยครู

2) รูปแบบที่มีครูเป็นหลัก (Professional Control) ตัวแทนครูมีสัดส่วนมากที่สุด ในคณะกรรมการบริหารโรงเรียน การบริหารตามแนวนี้ตัวแทนคณะครูจะมีสัดส่วนมากที่สุดในคณะกรรมการโรงเรียน โดยเกิดแนวคิดที่ว่าครูเป็นผู้ใกล้ชิดนักเรียนมากที่สุด ครูเป็นผู้ปฏิบัติ จึงย่อมจะรู้ปัญหาทุกอย่างได้ดีกว่าและโอกาสตัดสินใจก็จะสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุดมากที่สุด

3) รูปแบบที่ชุมชนมีบทบาทหลัก (Community Control) ตัวแทน ผู้ปกครอง และชุมชน สัดส่วนมากที่สุดในคณะกรรมการบริหารโรงเรียน เป็นการเพิ่มความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้แก่ชุมชนและผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้รับบริการการศึกษามีความพึงพอใจในการศึกษาที่จัด แนวคิดสำคัญคือหลักสูตรของโรงเรียนควรตอบสนองความต้องการและค่านิยมของผู้ปกครองและชุมชนท้องถิ่นมากที่สุด คณะกรรมการโรงเรียนจึงมีสัดส่วนจำนวนตัวแทนของผู้ปกครองและชุมชนมากที่สุด

4) รูปแบบที่ครูและชุมชนมีบทบาทหลัก (Professional Community Control) สัดส่วนของครูและผู้ปกครองต่างมีความสำคัญในการจัดการศึกษาให้แก่เด็ก ครูจะได้รับความรู้ ค่านิยม และความต้องการของผู้ปกครอง ในขณะที่เดียวกันผู้ปกครองก็มีโอกาสช่วยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครูด้วยสัดส่วนของผู้แทน ครู และผู้แทนจากผู้ปกครองชุมชนจะมีเท่าๆ กัน ในคณะกรรมการโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2547: 155) ได้สรุปรูปแบบบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 4 รูปแบบ ได้แก่ 1) รูปแบบที่มีผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลัก 2) รูปแบบที่มีครูเป็นหลัก 3) รูปแบบที่มีชุมชนเป็นหลัก และ 4) รูปแบบที่มีครู และ

ชุมชนเป็นหลัก และหลักการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 5 หลักการ ได้แก่ 1) หลักการกระจายอำนาจ 2) หลักการบริหารตนเอง 3) หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) หลักการพัฒนาทั้งระบบ และ 5) หลักความรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้

อรพรรณ พรสีมา (2546: 1-6 อ้างถึงใน วันชัย รอดไพร 2548: 8) ได้เสนอ หลักการสำคัญในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยทั่วไปคือ 1) หลักการกระจายอำนาจ 2) หลักการมีส่วนร่วม 3) หลักการคืนอำนาจการศึกษาให้ประชาชน 4) หลักการบริหารตนเอง และ 5) หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล

สมศักดิ์ วงศ์จำปา (2548: 31) ได้จัดทำรายงานการประชุมแนวคิด และ ประสพการณ์การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยสรุปหลักการของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานได้ 6 ข้อ ได้แก่

1) หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) โดยการคืนอำนาจการจัดการศึกษา ให้กับประชาชน เช่นเดียวกับสาธารณสุข ซึ่งการรักษาพยาบาลอยู่ที่โรงพยาบาลเป็นกิจกรรม ระหว่างแพทย์ พยาบาล กับคนไข้ ไม่ใช่อยู่ที่กระทรวงสาธารณสุข การศึกษาก็เช่นกัน เป็นกิจกรรม ที่โรงเรียน ระหว่างครูกับผู้เรียน ไม่ใช่กระทรวงศึกษาธิการกับผู้เรียน ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจลงสู่ โรงเรียน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39

2) หลักการบริหารตนเอง (Self-Management) สถานศึกษาจะมีอิสระในการตัดสินใจ ด้วยตนเองมากขึ้น ภายใต้การบริหารในรูปแบบขององค์กรคณะบุคคล คือคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน

3) หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participation) ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน ศิษย์เก่า ซึ่งสามารถมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและ แผนการตัดสินใจ การกำหนดหลักสูตรท้องถิ่น การร่วมคิดร่วมทำ และแม้จะบริหาร โดยองค์กรคณะ บุคคลก็ตาม ต้องเน้นการกระจายโอกาสให้ทั่วถึงทั้งองค์กร เพื่อโยงโยให้ทุกคนได้เข้ามามีส่วนร่วม มากที่สุด

4) หลักการมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน (Supportive Leadership) ไม่ใช่ภาวะผู้นำ แบบชี้แนะหรือสั่งการ แต่เป็นภาวะผู้นำที่เน้นการสนับสนุนและอำนวยความสะดวก

5) หลักการพัฒนาทั้งระบบ (Whole School Approach) มีการปรับทั้งในเรื่อง โครงสร้างและวัฒนธรรมขององค์กร โดยในการเปลี่ยนแปลงต้องให้ระบบทั้งหมดเห็นด้วย และ สนับสนุน

6) หลักการความพร้อมรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) เมื่อโรงเรียนได้รับอิสระและอำนาจมากก็ต้องแสดงความรับผิดชอบที่จะให้มีการตรวจสอบ เพื่อให้การบริหารและจัดการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

นรา สมประสงค์ สุทธิวรรณ ตันติรจนาวงศ์ จำลอง นักพ่อนและ อรรถพร จินะวัฒน์ (2548) “การบริหารจัดการศึกษารูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนหรือเขตพื้นที่เป็นฐาน” ในประมวลสาระฉบับเพิ่มเติม ชูวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา หน้าที่ 12 หน้า 42-46 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ได้สรุปหลักการและรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามกรอบแนวคิดดังนี้

1) หลักการสำคัญในการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

1.1 หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) เป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษา ให้สามารถตัดสินใจดำเนินการได้สอดคล้องกับแนวทางพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพสูงสุด

1.2 หลักการใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลาง (School Center) โรงเรียนเป็นหน่วยบริหาร ไม่ใช่ผู้ถูกบริหาร โรงเรียนจะเป็นหน่วยสำคัญในการเปลี่ยนแปลง สามารถกำหนดจุดมุ่งหมาย เป้าหมาย ทิศทางการวางแผนจัดการศึกษาของตนเองที่สอดคล้องกันทั้งในระดับส่วนกลาง เขตพื้นที่การศึกษาท้องถิ่นและชุมชน

1.3 หลักการมีส่วนร่วม (Collaboration Participation) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมและให้ความช่วยเหลือในการตัดสินใจและจัดการศึกษา ทำให้เกิดความตระหนักและความรู้สึกเป็นเจ้าของ

1.4 หลักการพึ่งตนเอง (Self Management) เน้นให้โรงเรียนมีระบบการบริหารตนเอง มีอำนาจหน้าที่ และรับผิดชอบดำเนินงานตามความพร้อมของโรงเรียน

1.5 หลักการประสานงาน (Coordination) สามารถประสานงานกันได้ทุกระดับ สร้างความเข้าใจระหว่างบุคลากรทั้งภายในและภายนอก

1.6 หลักความต่อเนื่องและหลากหลาย (Continuity and Diversity) จะต้องมีหลากหลายและสอดคล้องกัน มุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน สามารถปรับใช้การบริหารตามสถานการณ์ที่นำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ได้

1.7 หลักการพัฒนาตนเอง (Self-improvement) โรงเรียนจะต้องพัฒนาไปสู่องค์กรการเรียนรู้พัฒนาตนเองอยู่เสมอและนำองค์ประกอบการพัฒนามาวิเคราะห์ สังเคราะห์เป็นวิสัยทัศน์และแผนกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษา

1.8 หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check and Balance) ส่วนกลางและเขตพื้นที่การศึกษาจะกำหนดนโยบาย และควบคุมมาตรฐาน และจะมีองค์กรตรวจสอบคุณภาพ ทั้งนี้จะเป็นการประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

หลักการในการบริหารงาน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานดังกล่าว จะต้องคำนึงถึงหลักธรรมาภิบาลหรือหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ทั้ง 6 ประการมาประกอบการบริหารด้วย คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า โดยจะต้องมีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาครูในโรงเรียนในด้านความรู้ ความสามารถ และการจัดทรัพยากรในโรงเรียน

2) รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นรูปแบบการบริหารโดยคณะกรรมการเพื่อการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งแบ่งได้ 4 รูปแบบคือ

2.1 รูปแบบที่ผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลัก (Administrator Central SBM) ผู้บริหารโรงเรียนจะเป็นประธาน กรรมการจะเลือกจากกลุ่มผู้ปกครอง ครูอาจารย์และชุมชน คณะกรรมการมีบทบาทให้คำปรึกษา แต่อำนาจการตัดสินใจอยู่ที่ผู้บริหารโรงเรียน

2.2 รูปแบบที่ครูเป็นหลัก (Professional Central SBM) โดยครูในฐานะเป็นผู้ใกล้ชิดเด็กมากที่สุดย่อมรู้ปัญหาได้ดีกว่าและสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด ตัวแทนคณะครูจะเป็นกรรมการโรงเรียนมากที่สุด และร่วมเป็นคณะกรรมการบริหารโรงเรียน

2.3 รูปแบบที่ชุมชนมีบทบาทหลัก (Community Central SBM) รูปแบบนี้จะตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองและชุมชนมากที่สุด โดยตัวแทนชุมชนจะเป็นประธานผู้บริหารโรงเรียนเป็นกรรมการและเลขานุการ

2.4 รูปแบบที่ครูและชุมชนมีบทบาทหลัก (Professional Community Central SBM) เป็นรูปแบบที่เชื่อว่า ครูและผู้ปกครองต่างมีความสำคัญในการจัดการศึกษาให้แก่เด็ก การบริหารในรูปแบบการจะมีสัดส่วนของครูและผู้ปกครองมากกว่ากลุ่มอื่นๆ โดยผู้บริหารโรงเรียนเป็นประธานคณะกรรมการและคณะกรรมการโรงเรียนเป็นคณะกรรมการบริหาร

จากการประมวลแนวคิดหลักการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของนักวิชาการและองค์กรต่างๆ สรุปได้ว่าการบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐานเป็นกลยุทธ์ในการปรับปรุงการศึกษาโดยเปลี่ยนอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจจากส่วนกลางไปยังแต่ละสถานศึกษาโดยให้คณะกรรมการสถานศึกษา (School Council หรือ School Board) ซึ่งประกอบด้วยผู้ปกครอง ครูสมาชิกในชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิ ศิษย์เก่า และผู้บริหารสถานศึกษา (บางสถานศึกษามีตัวแทนนักเรียนเป็นกรรมการด้วย) ได้มีอำนาจในการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษา มีหน้าที่และความรับผิดชอบ

ในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ บุคลากร และวิชาการ โดยให้เป็นไปตามความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ได้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2550: 82-85)

1) หลักการสำคัญในการบริหารแบบ School-Based Management โดยทั่วไป 5 หลักการ ได้แก่

1.1 หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจ การจัดการศึกษาจากกระทรวงและส่วนกลางไปยังสถานศึกษาให้มากที่สุด โดยมีความเชื่อว่าสถานศึกษาเป็นหน่วยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษาของเด็ก

1.2 หลักการมีส่วนร่วม (Participation or Collaboration or Involvement) เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมในการบริหาร ตัดสินใจ และร่วมจัดการศึกษา ทั้งครู ผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน ตัวแทนศิษย์เก่า และตัวแทนนักเรียน การที่บุคคลมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและจะรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากขึ้น

1.3 หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน (Return Power to People) ในอดีตการจัดการศึกษาจะทำกันหลากหลาย บางแห่งก็ให้วัดหรือองค์กรในท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ ต่อมามีการรวมการจัดการศึกษาไปให้กระทรวงศึกษาธิการเพื่อให้เกิดเอกภาพและมาตรฐานทางการศึกษา แต่เมื่อประชากรเพิ่มมากขึ้น ความเจริญต่างๆ รุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว การจัดการศึกษาโดยส่วนกลางเริ่มมีข้อจำกัด เกิดความล่าช้าและไม่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชนอย่างแท้จริง จึงต้องมีการคืนอำนาจให้ท้องถิ่นและประชาชนได้จัดการศึกษาเองอีกครั้ง

1.4 หลักการบริหารตนเอง (Self-managing) ในระบบการศึกษาทั่วไปมักจะกำหนดให้สถานศึกษาเป็นหน่วยปฏิบัติตามนโยบายของส่วนกลาง โรงเรียนไม่มีอำนาจอย่างแท้จริง สำหรับการบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐานนั้น ไม่ได้ปฏิเสธเรื่องการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย และนโยบายของส่วนรวม แต่มีความเชื่อว่าวิธีการทำงานให้บรรลุเป้าหมายนั้น ทำได้หลายวิธี การที่ส่วนกลางทำหน้าที่เพียงกำหนดนโยบายและเป้าหมาย แล้วปล่อยให้โรงเรียนมีระบบบริหารด้วยตนเอง โดยให้สถานศึกษามีอำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบในการดำเนินงาน ซึ่งอาจดำเนินการได้หลากหลาย ด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน แล้วแต่ความพร้อมและสถานการณ์ของสถานศึกษา ผลที่ได้น่าจะมีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิมที่ทุกอย่างถูกกำหนดมาจากส่วนกลาง ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม

1.5 หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check and Balance) ส่วนกลางมีหน้าที่กำหนดนโยบายและควบคุมมาตรฐาน มีองค์กรอิสระทำหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐานเป็นไปตามกำหนดและเป็นไปตามนโยบายของชาติ

จากหลักการดังกล่าวทำให้เกิดความเชื่อมั่นว่าการบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐานจะเป็นการบริหารงานที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากกว่ารูปแบบการจัดการศึกษาที่ผ่านมา

2) รูปแบบการบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน

จากการศึกษาพบว่ามึรูปแบบที่สำคัญอย่างน้อย 4 รูปแบบ ได้แก่

2.1 รูปแบบที่มีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหลัก (Administration Control SBM) ผู้บริหารเป็นประธานคณะกรรมการ ส่วนกรรมการอื่น ๆ ได้มาจากการเลือกตั้งหรือคัดเลือกจากกลุ่มผู้ปกครอง ครู และชุมชน คณะกรรมการมีบทบาทให้คำปรึกษา แต่อำนาจการตัดสินใจยังคงอยู่ที่ผู้บริหารสถานศึกษา

2.2 รูปแบบที่มีครูเป็นหลัก (Professional Control SBM) เกิดจากแนวคิดที่ว่าครูเป็นผู้ใกล้ชิดนักเรียนมากที่สุด ย่อมรู้ปัญหาได้ดีกว่าและสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด ตัวแทนคณะครูจะมีสัดส่วนมากที่สุดคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารยังคงเป็นประธานคณะกรรมการสถานศึกษา บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นคณะกรรมการบริหาร

2.3 รูปแบบที่ชุมชนมีบทบาทหลัก (Community Control SBM) แนวคิดสำคัญคือ การจัดการศึกษาควรตอบสนองความต้องการและค่านิยมของผู้ปกครองและชุมชนมากที่สุด ตัวแทนของผู้ปกครองและชุมชนจึงมีสัดส่วนในคณะกรรมการสถานศึกษามากที่สุด ตัวแทนผู้ปกครองและชุมชนเป็นประธานคณะกรรมการ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ บทบาท หน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นคณะกรรมการบริหาร

2.4 รูปแบบที่ครูและชุมชนมีบทบาทหลัก (Professional Community Control SBM) แนวคิดเรื่องนี้เชื่อว่า ทั้งครู และผู้ปกครองต่างมีความสำคัญในการจัดการศึกษาให้แก่เด็ก เนื่องจากทั้ง 2 กลุ่มต่างอยู่ใกล้ชิดนักเรียนมากที่สุด รับรู้ปัญหาและความต้องการได้ดีที่สุด สัดส่วนของครูและผู้ปกครอง (ชุมชน) ในคณะกรรมการสถานศึกษาจะมีเท่าๆ กัน แต่มากกว่าตัวแทนกลุ่มอื่นๆ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นประธาน บทบาท หน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นคณะกรรมการบริหาร

3) ปัจจัยที่เอื้อและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการนำรูปแบบการบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐานไปใช้ ปัจจัยที่เอื้อ ได้แก่

3.1 กระจายอำนาจหน้าที่การบริหารจากหน่วยงานบริหารส่วนกลางไปยังคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างแท้จริง

3.2 ได้รับการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งหน่วยงานส่วนกลาง บุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชน

3.3 มีการประชาสัมพันธ์ที่ดี มีระบบการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทุกฝ่ายได้รับรู้ข้อมูลสารสนเทศตรงกัน

3.4 บุคลากรในสำนักงานเขตการศึกษาและในสถานศึกษาจะต้องได้รับการอบรมหรือให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหาร โดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน

3.5 ทำการฝึกอบรมคณะกรรมการสถานศึกษา เกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษา เช่น การทำงานเป็นทีม การประชุม การตัดสินใจสั่งการ นโยบาย การวางแผนปฏิบัติ การบริหารการเงิน การบริหารบุคคล การบริหารงานวิชาการ หลักสูตรการเรียนการสอน การประเมินผล เป็นต้น

3.6 ได้ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ความสามารถและมีภาวะผู้นำที่เหมาะสม พัฒนาความรู้ ทักษะ และภาวะผู้นำให้ผู้บริหาร เพื่อเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) ที่ดี

3.7 ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา บุคลากรในสถานศึกษา รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง และของผู้เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน

3.8 มีการให้รางวัลสำหรับสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการบริหารและจัดการศึกษา โดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรค ได้แก่ การเปลี่ยนรูปแบบแต่ไม่เปลี่ยนวิธีการบริหารงานและการทำงาน อำนาจการตัดสินใจผูกขาดอยู่ที่คณะกรรมการสถานศึกษา ไม่กระจายไปทั่วสถานศึกษา ผู้บริหารยังใช้ความคิดเห็นส่วนตัวในการตัดสินใจ ความขัดแย้งระหว่างผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา

4) ประโยชน์ของการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

จากการศึกษาเรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการนำไปใช้ในการบริหารโรงเรียน พบว่า มีประโยชน์ต่อการบริหารและจัดการศึกษาโดยรวมดังนี้ 1) เป็นการระดมผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์เพื่อร่วมจัดการศึกษาโดยเปิดโอกาสให้ครู บุคลากร และชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องสำคัญของโรงเรียน 2) ครูและบุคลากรมีขวัญและกำลังใจดีขึ้น ได้มีโอกาสคิดเอง ทำเอง และแสดงออก 3) เป็นการระดมทรัพยากรด้านการเงินและด้านวิชาการเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน 4) สร้างและสนับสนุนให้เกิดผู้นำใหม่ในทุกกระดับ 5) เพิ่มประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสาร 6) สร้างความยืดหยุ่นในการทำงาน 7) การที่ครู และกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ จึงเกิดแนวทางการใช้งบประมาณโดยประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด 8) เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนาการศึกษา 9) เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วม และมีสิทธิในการบริหารและจัดการศึกษา 10) การบริหารและการตัดสินใจเกิดความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ 11) แก้ปัญหาความขัดแย้งได้ดี เพราะครู

มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น 12) สามารถตอบสนองความต้องการของโรงเรียน นักเรียน และท้องถิ่น ได้ดีขึ้น

จากแผนการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่ การศึกษาและสถานศึกษา ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ได้กำหนดแผนการบริหาร และจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดที่เป็นโรงเรียนของรัฐ จำนวน 143 แห่ง โดยเขตพื้นที่ที่มีนโยบายที่จะให้สถานศึกษาในสังกัดดังกล่าว มีการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ให้ สอดคล้องกับบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ กระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 โดยการนำมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารฐาน โรงเรียน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ใช้คำว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมาใช้ ซึ่งสถานศึกษาสามารถ นำไปใช้ เพื่อปรับปรุง และพัฒนาตนเองให้ใกล้เคียง หรือสูงกว่ามาตรฐานดังกล่าว (สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 2550:17-24)

2. มาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

หลักการบริหารการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 ได้กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการ จัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยัง คณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง และ มาตรา 40 กำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับ ส่งเสริม และ สนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ซึ่งหลักการดังกล่าวสอดคล้องกับแนวทางการบริหารโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐานที่ให้ความสำคัญในเรื่องการกระจายอำนาจ การบริหารจัดการตนเอง การมีส่วนร่วม และการประกันคุณภาพ

นอกจากนั้นในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 35 ยังกำหนดให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามมาตรา 34(2) มีฐานะเป็น นิติบุคคล ดังนั้นสถานศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุดและมีภารกิจที่สำคัญยิ่ง คือ การปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ จึงต้องตระหนักถึงความสำคัญ และมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการบริหารฐานโรงเรียน และการเป็นนิติบุคคลตามแนว พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าวข้างต้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2548: 1)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้พัฒนามาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารฐานโรงเรียน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ใช้คำว่าโรงเรียนฐาน เพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษาประเมินตนเอง สำหรับพัฒนาการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่พระราชบัญญัติแห่งชาติกำหนด

การพัฒนามาตรฐานตามตัวบ่งชี้การบริหารฐานโรงเรียนครั้งนี้ ดำเนินการโดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา มีการสังเคราะห์องค์ความรู้จากงานวิจัยเป็นฐานความคิด มีการประชุมระดมความคิดจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเข้าใจ และมีประสบการณ์ในทางบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ โครงการผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ คณาจารย์ประจำภาควิชา/โปรแกรม/สาขาการบริหารการศึกษาจากสถาบันต่าง ๆ นักวิจัย ผู้แทนหน่วยงานต้นสังกัด และผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ นอกจากนี้ ยังได้ดำเนินการตามระเบียบวิธีการวิจัย (Research method) โดยสอบถามความคิดเห็นจากคณาจารย์ทางการบริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อปรับปรุงแก้ไขร่างมาตรฐานและตัวบ่งชี้ให้มีความสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

มาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารฐานโรงเรียนที่พัฒนาขึ้นนี้ ประกอบด้วย 3 หลักการ คือ 1) หลักการกระจายอำนาจ 2) หลักการมีส่วนร่วม และ 3) หลักการบริหารจัดการโรงเรียนที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 39 และ 40 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 35 รวมทั้งสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากหลักการทั้ง 3 ประการข้างต้น จึงได้กำหนดมาตรฐานการบริหารฐานโรงเรียนได้ 9 มาตรฐาน และ 36 ตัวบ่งชี้ ดังต่อไปนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2549: 46-48)

1. มาตรฐานด้านการกระจายอำนาจ

1) มาตรฐานที่ 1

สถานศึกษามีอิสระและความคล่องตัวในการบริหารจัดการด้านวิชาการ เพื่อประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้

(1) สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และสังคม

(2) สถานศึกษามีการบริหารหลักสูตรอย่างเป็นระบบ ครบวงจร และต่อเนื่อง

(3) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ยืดหยุ่นเหมาะสมกับธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียน

(4) สถานศึกษามีระบบอำนาจการ กำกับ ติดตาม และนิเทศงานวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

(5) สถานศึกษามีการจัดการ และใช้สื่อและเทคโนโลยี ในการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

(6) สถานศึกษามีฐานข้อมูลและใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อการเรียนการสอน

(7) สถานศึกษามีวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

2) มาตรฐานที่ 2

สถานศึกษามีอิสระและความคล่องตัวในการบริหารงานบุคคลเพื่อประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้

(1) สถานศึกษาสามารถเสนอขออัตรากำลังและมาตรฐานตำแหน่งของครูและบุคลากรที่ตรงกับความต้องการได้

(2) สถานศึกษามีส่วนร่วมในการสรรหาและคัดเลือกครูและบุคลากร ตามความต้องการ

(3) สถานศึกษามีการพัฒนาครูและบุคลากรให้เป็นมืออาชีพ ในการปฏิรูปการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

(4) สถานศึกษามีการพิจารณาให้ประโยชน์ตอบแทนและดำเนินการทางวินัยแก่ครูและบุคลากรอย่างเป็นธรรม

(5) สถานศึกษามีการระดม และสร้างเครือข่ายทรัพยากรบุคคล และองค์กรในชุมชน เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการ

3) มาตรฐานที่ 3

ตัวบ่งชี้

(1) สถานศึกษามีระบบงบประมาณที่มุ่งเน้นผลงาน และสนับสนุนการปฏิรูปการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

(2) สถานศึกษามีการระดมทรัพยากรและการลงทุนจากแหล่งต่างๆ และการออกกระเป๋ายกเงินรายได้ เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

(3) สถานศึกษาสามารถบริหารงบประมาณ สำหรับการดำเนินกิจกรรมต่างๆ อย่างเหมาะสม รวดเร็ว ทันเวลา และเป็น ไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน

(4) สถานศึกษามีระบบการตรวจสอบการใช้งบประมาณ สินทรัพย์ และรายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(5) สถานศึกษามีการรายงานการใช้จ่ายเงินต่อต้นสังกัดอย่างสม่ำเสมอ ถูกต้อง และทันเวลา

4) มาตรฐานที่ 4

สถานศึกษามีอิสระและความคล่องตัวในการบริหารทั่วไป เพื่อประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้

(1) สถานศึกษามีระบบการบริหารงานธุรการ การพัสดุ งานอาคารสถานที่ การประชาสัมพันธ์ และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนท้องถิ่นที่คล่องตัวและสนับสนุนการปฏิรูปการเรียนรู้

(2) สถานศึกษามีมาตรฐานการตรวจสอบความถูกต้อง โปร่งใสในการบริหารจัดการงานธุรการ การเงินและบัญชี การพัสดุ งานอาคารสถานที่ การประชาสัมพันธ์ และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนท้องถิ่นของตนเอง

(3) สถานศึกษามีแผนพัฒนาสถานศึกษาที่สมบูรณ์ และมีการปฏิบัติตามแผนอย่างครบวงจรภายในเวลาที่กำหนด

2. มาตรฐานด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม

1) มาตรฐานที่ 5

สถานศึกษามีระบบการบริหารและจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมโดยองค์กรคณะบุคคลและเครือข่าย

ตัวบ่งชี้

(1) สถานศึกษาจัดให้มีกระบวนการสรรหาและคัดเลือกกรรมการสถานศึกษาอย่างโปร่งใส

(2) คณะกรรมการสถานศึกษามีความเข้าใจในเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจนตรงกันและมีความสามัคคีในการทำงานร่วมกัน

(3) คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจและวางแผนกับสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

(4) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการจัดวาระการประชุมที่มุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเน้นประโยชน์ผู้เรียนเป็นสำคัญ

(5) สถานศึกษามีการนำมติและความเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และเครือข่ายไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง

(6) สถานศึกษามีระบบการบริหารแบบเครือข่าย ทั้งบุคคลและองค์กรที่หลากหลาย

2) มาตรฐานที่ 6

สถานศึกษาเปิดโอกาสและส่งเสริมให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารและจัดการศึกษา

ตัวบ่งชี้

(1) สถานศึกษาเปิดโอกาสและส่งเสริมให้ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

(2) ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ในกระบวนการบริหารกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ

3. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการโรงเรียนที่ดี

1) มาตรฐานที่ 7

สถานศึกษามีระบบการบริหารและจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

ตัวบ่งชี้

(1) สถานศึกษามีระบบการบริหาร ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหาร งานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป

(2) สถานศึกษามีระบบการบริหารภายใน ที่เน้นการกระจายอำนาจการตัดสินใจ เพื่อการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและประสิทธิภาพในการบริหาร

(3) สถานศึกษามีวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีมและเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

2) มาตรฐานที่ 8

สถานศึกษามีระบบการบริหารและจัดการศึกษาที่ยึดหลักธรรมาภิบาล เพื่อมุ่งผลประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้

(1) ผู้บริหารและกรรมการสถานศึกษาปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณ เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นที่ยอมรับของผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชน

(2) สถานศึกษามีระบบการบริหารและจัดการศึกษาภายใน ที่ยึดหลักนิติธรรม คุณธรรม ความโปร่งใส และตรวจสอบได้

(3) สถานศึกษามีความสามารถในการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า

3) มาตรฐานที่ 9

สถานศึกษามีระบบการบริหารและจัดการศึกษาที่พร้อมรับการตรวจสอบคุณภาพและประสิทธิภาพ

ตัวบ่งชี้

(1) สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายใน ที่พร้อมรับการประเมินภายนอก และการตรวจสอบจากชุมชน

(2) สถานศึกษามีระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารที่มีฐานข้อมูลในการบริหารทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และการบริหารทั่วไปที่มีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2548: 52-57)

ผู้วิจัยซึ่งทำหน้าที่บริหารสถานศึกษา จึงมีความประสงค์ทำการวิจัยการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ในการดำเนินการตามมาตรฐานใน 3 หลักการ คือ

- 1) หลักการกระจายอำนาจ
- 2) หลักการมีส่วนร่วม และ
- 3) หลักการบริหารจัดการโรงเรียนที่ดีต่อไป

3. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นกลยุทธ์สำคัญทางการบริหาร และจัดการศึกษา เพื่อการปฏิรูปการศึกษาให้มีคุณภาพตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดไว้ ดังนั้นการนำสู่การปฏิบัติของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ซึ่งได้ดำเนินการตามแนวนโยบายที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่ 2 (พ.ศ. 2549-2553) สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สมศ. และยุทธศาสตร์การดำเนินการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ดังต่อไปนี้

3.1 มาตรฐานการศึกษาของชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2548: 5-6)

มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา

จัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ และการบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน
ตัวบ่งชี้

2.1 การจัดหลักสูตรการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนา
ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

2.2 มีการพัฒนาผู้บริหาร ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา อย่างเป็นระบบ
และมีคุณภาพ

2.3 มีการบริหารจัดการที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน

3.2 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน 2548: 5)

**มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน
ตัวบ่งชี้**

13.1 มีการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษา

13.2 มีการบริหารเชิงกลยุทธ์และใช้หลักการมีส่วนร่วม

13.3 มีคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมพัฒนาสถานศึกษา

13.4 มีรูปแบบการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

13.5 มีการตรวจสอบและถ่วงดุล

3.3 มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
รอบที่ 2 (พ.ศ. 2549-2553) (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา 2548: 47)

**มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงานอย่าง
เป็นระบบ ครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา**

ตัวบ่งชี้

11.1 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างการบริหารและระบบการบริหารงานที่มี
ความคล่องตัวสูงปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

11.2 สถานศึกษามีการบริหารเชิงกลยุทธ์

11.3 สถานศึกษามีการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม และมีการตรวจสอบ
ถ่วงดุล

11.4 สถานศึกษามีระบบและดำเนินการประกันคุณภาพภายในเป็นไปตาม
กฎกระทรวง

3.4 ยุทธศาสตร์การดำเนินการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2
(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 2551: 16)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ใช้ยุทธศาสตร์การดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม โดยทุกภาคส่วนได้ร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษา ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมติดตามประเมินผล และร่วมสนับสนุนงบประมาณ เพื่อพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพให้สถานศึกษาในสังกัดตามกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 4 กระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

1. ส่งเสริมความเข้มแข็งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
2. ส่งเสริมให้สถานศึกษามีการบริหารจัดการแบบฐานโรงเรียน SBM
3. จัดระบบการกระจายอำนาจด้านวิชาการการบริหารงานบุคคล งบประมาณ และบริหารทั่วไป
4. พัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อการขยายผล

ดังที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 มีการดำเนินการตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 และ 40 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 35 รวมทั้งสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบที่ 2 (พ.ศ. 2549-2553) ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สมศ. และยุทธศาสตร์การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ซึ่งได้นำมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาที่พัฒนาขึ้น เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางประเมินตนเอง สำหรับพัฒนาการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ในครั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาพัฒนาการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายต่อไป

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

การศึกษากการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา

ค้นคว้าจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยตรง และบางส่วนเป็นงานวิจัยหลักการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งเป็นแนวข้างเคียงที่พอจะเสนอเป็นลำดับ ดังนี้

ธีรพงษ์ ศรีโพธิ์ (2546) ได้ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาแบบจำลองการนิเทศปฏิบัติการ การเรียนรู้ที่มุ่งโรงเรียนเป็นฐาน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 พบว่าพลังอำนาจการปฏิบัติการเรียนรู้เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นโรงเรียนเป็นฐาน แบบจำลองจึงประกอบไปด้วย การกระตุ้นพื้นฐานการทำงานของครู ในด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน ความรู้ของครู ทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครู และความชัดเจนด้านอำนาจหน้าที่ การกระตุ้นกระบวนการปฏิบัติงานของครู ในด้านการทำงานอย่างอิสระของครู การมีส่วนร่วมและการประเมินตนเองของครู การกระตุ้นอรรถประโยชน์สูงสุดจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครู ประกอบด้วย อรรถประโยชน์สูงสุดจากคุณภาพของผลงาน อรรถประโยชน์สูงสุดความเพียรในการทำงาน อรรถประโยชน์สูงสุดที่เป็นความพึงพอใจในการทำงาน อรรถประโยชน์สูงสุดความมีน้ำใจในการทำงาน และอรรถประโยชน์สูงสุดความเชี่ยวชาญในการทำงาน

จุไรรัตน์ ปานบ้านเกร็ด (2546) ได้ทำการวิจัย เรื่องความพร้อมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า โรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความพร้อมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานทั้ง 4 ด้าน มีความพร้อมเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ (ด้านการพัฒนาหลักสูตรและพัฒนาการสอน) ด้านการบริหารงานงบประมาณ (การจัดงบประมาณตามแผนงานและการจัดงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน) ด้านบริหารงานบุคคล (การพัฒนาระบบบริหารงานบุคคล) และด้านการบริหารงานทั่วไป (การบริหารแบบมีส่วนร่วม การประกันคุณภาพในการจัดทำระบบบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง และความสัมพันธ์ชุมชน)

วันชัย รอดไพร่ (2548) ได้ทำการวิจัยเรื่องความพร้อมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวนทั้งสิ้น 264 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1 จำนวน 132 คน ผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 132 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ความพร้อมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานอยู่ในระดับมาก 2) ผู้บริหารสถานศึกษากับผู้แทนครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไม่แตกต่างกัน 3) ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน แตกต่างจากผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) ผู้แทนครูในโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานแตกต่างจากขนาดกลางและขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 (2548) ได้ทำการวิจัย เรื่องศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวม ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบ สภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ตามตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารสถานศึกษา และขนาดของโรงเรียน พบว่า

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ที่มีเพศต่างกัน มีการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวม ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารทั่วไป แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารงานบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ที่มีอายุต่างกัน มีการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวม ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวม ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4 ผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ที่ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาต่างกัน มีการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวม ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.5 ผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวม ด้านการบริหาร

งบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

สมศักดิ์ วงศ์จำปา (2548) ได้วิจัย เรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 สรุปผลการวิจัยพบว่า สภาพการปฏิบัติงานของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนนาร่อง จำนวน 48 โรงเรียน ดังนี้ 1) สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารอย่างเป็นระบบและครบวงจร โดยใช้การบริหารเชิงกลยุทธ์ และหลักการมีส่วนร่วม ตลอดจนมีการตรวจสอบ และถ่วงดุล 2) สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์ได้รับความร่วมมือจากชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาสถานศึกษา 3) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างหลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียน 4) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่ศรัทธาให้กับการปฏิบัติงานในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง 5) ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ 6) สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น 7) ชุมชนและผู้ปกครองมีศักยภาพในการสนับสนุนการพัฒนาการศึกษา 8) คุณลักษณะพิเศษของโรงเรียนที่บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานต้องมีคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีความรับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่สม่ำเสมอ มีบทบาทในการกำกับ สนับสนุนและส่งเสริม

สมศักดิ์ รอบคอบ (2548) ได้ทำการวิจัย เรื่องประสิทธิภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยประสิทธิภาพด้านการบริหารตนเองอยู่ในลำดับสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการกระจายอำนาจ ด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน ด้านการมีส่วนร่วม และด้านการตรวจสอบและถ่วงดุลตามลำดับ

2. สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ที่มีขนาด และที่ตั้งของสถานศึกษาต่างกัน มีประสิทธิภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ควรพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ปรับปรุงระบบ การวางแผน การสร้างทีมงาน การมอบหมายงาน การระดมทรัพยากรทางการศึกษา การตัดสินใจ การประเมินผล การประกันคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบภายใน การประชาสัมพันธ์ และให้มีการแต่งตั้งที่ปรึกษาภายนอก สร้างเครือข่ายการบริหารเพื่อช่วยเหลือในด้านการบริหาร งบประมาณ

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แอดเลอร์ (Adler 1999: 168) ทำการวิจัย เรื่องการศึกษาการรับรู้ของครูเกี่ยวกับการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่มีผลกระทบต่อการใช้อำนาจครู ทำการเก็บรวบรวมโดยการศึกษารายกรณีสัมภาษณ์กลุ่ม และวิจัยเอกสาร กลุ่มตัวอย่างเป็นครูที่เป็นและไม่ใช่คนละทำงานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษา 2 แห่ง ผลการวิจัย พบว่า 1) การให้อำนาจในโรงเรียนคือ การให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหาร การสนับสนุนการทำงานเป็นทีม 2) ปัจจัยกระตุ้นให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คือ การร่วมมือทำงาน ความก้าวหน้าทางอาชีพของครู การพัฒนาของโรงเรียนและการสื่อสารของโรงเรียน 3) สิ่งที่ทำให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานคือครูได้ร่วมสร้างฉันทามติในเรื่องสำคัญของโรงเรียน 4) การตัดสินใจในระดับโรงเรียนมี 5 ด้าน คือ การวางแผน การดำเนินงาน การพัฒนาครู การบริหารบุคคลและการบริหารงบประมาณ 5) สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการทำงานของทีมงานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คือ การสื่อสาร การสนับสนุน และการอำนวยความสะดวกโดยผู้บริหารโรงเรียน 6) ปัจจัยสำคัญต่อการตัดสินใจในโรงเรียน คือ การมีส่วนร่วมของบุคลากร 7) ครูมีความรู้สึกรับอำนาจเนื่องจากได้มีส่วนร่วมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและได้รับการสนับสนุนจากคณะกรรมการโรงเรียน

พาร์ค (Park 2000: 239) ทำการวิจัย เรื่อง การสร้างชุมชน โรงเรียนที่ปกครองตนเองการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในเกาหลี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงด้านบทบาทของครู พ่อแม่และการบริหารโรงเรียนภายหลังการปฏิรูปการศึกษาและการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในประเทศเกาหลี รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์และการศึกษาเอกสาร เอกสารที่ศึกษาเป็นบันทึกการประชุมคณะกรรมการ โรงเรียน รายงานและแผนปฏิบัติการรวมทั้งเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องย้อนหลัง 4 ปี ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการโรงเรียนไม่มีบทบาทตามที่คาดหวัง อำนาจการตัดสินใจด้านหลักสูตร งบประมาณ บุคลากรยังคงอยู่ที่ส่วนกลางรัฐบาล และเขตการศึกษาไม่ได้กระจายอำนาจให้โรงเรียนเพียงพอ ผลการวิจัยยังระบุว่าความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อครู และผู้ปกครองมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสิ่งการมากที่สุด บทบาทหน้าที่เหล่านี้ ต้องถูกกำหนดไว้ในนโยบายทุกระดับ

มาร์ติ วาสควิซ (Martí-Vázquez 2000: 265) ทำการวิจัยการศึกษารายกรณี: ผลกระทบของการกระจายอำนาจและการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในประเทศเปอร์โตริโก (Puerto Rico) การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการทางชาติพันธุ์วรรณา (Ethnographic Study) ในการศึกษาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่งเป็นเวลา 1 ปี เนื่องจากประเทศเปอร์โตริโก มีกฎหมายเกี่ยวกับโรงเรียนชุมชนตั้งแต่ปี ค.ศ.1993 ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีบทบาทในการจัดซื้อและการจัดการการเงินอยู่บ้างเล็กน้อย แต่ไม่มีอำนาจเกี่ยวกับการจ้างบุคลากรและการตัดสินใจเกี่ยวกับหนังสือแบบเรียน หรือพัสดุรายการที่สำคัญ ซึ่งส่วนกลางยังคงมีบทบาทควบคุมเช่นเดิม คณะกรรมการโรงเรียนแทบไม่ได้มีการประชุมในรอบปี และการตัดสินใจสั่งการยังคงอยู่ที่ผู้อำนวยการโรงเรียน ความร่วมมือจากชุมชนรอบโรงเรียนยังไม่ดีพอ ส่วนสาเหตุที่การปฏิรูปการศึกษาระดับโรงเรียน ประสบความล้มเหลวเพราะ 1) เป็นการสั่งการจากส่วนกลาง ไม่ได้เกิดจากการริเริ่มของโรงเรียน 2) นโยบายโรงเรียนไม่เน้นด้านวิชาการของนักเรียน 3) นโยบายด้านการปฏิรูประบบโรงเรียนยังขึ้นอยู่กับพรรคการเมืองที่เปลี่ยนแปลงบ่อย 4) ไม่มีการมอบอำนาจอย่างแท้จริงไปยังโรงเรียน 5) หน่วยงานด้านปฏิรูปการศึกษาปฏิบัติงานไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกับทางราชการที่มีมาตรการควบคุมอย่างเคร่งครัด 6) การจัดสรรทรัพยากรให้โรงเรียนไม่เท่าเทียมกัน เน้นจัดสรรไปพื้นที่ยากจนเป็นหลัก และ 7) แบบจำลองการบริหารที่กำหนดในกฎหมายไม่ได้ถูกนำมาสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียน

ไอเวอร์สัน (Iverson 2001: 192) ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษารายกรณี การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ผู้วิจัยทำการศึกษารายกรณีการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่งในเมืองนิวยอร์ก (New York City) เป็นเวลา 1 ปี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไม่ได้เกิดขึ้นจากภายในโรงเรียนแต่ถูกสั่งการลงมาจากรัฐบาลโดยในเบื้องต้นโรงเรียนเพียงรับรู้ว่าจะให้โรงเรียนตัดสินใจแบบมีส่วนร่วม ครูใหญ่ของโรงเรียน มีความเข้าใจดีว่าผู้บริหารเพิ่มขึ้น การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่จะประสบความสำเร็จต้องมีการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมในโรงเรียน ต้องออกกฎหมายที่ทำให้เกิดการกระจายอำนาจอย่างจริงจังและมีธรรมเนียมหรือแผนแม่บทในระดับโรงเรียนอย่างชัดเจน

วิลสัน (Wilson 2001: 337) ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในรัฐอัลเบอร์ตา (Alberta): การรับรู้ของผู้นำในโรงเรียนของรัฐ ค.ศ.1994-1997 โดยมีจุดประสงค์ของการวิจัยเพื่อพัฒนา และทำความเข้าใจวิธีการนำการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไปปฏิบัติในเขตรัฐอัลเบอร์ตา ระหว่างปี ค.ศ.1944-1997 โดยศึกษาบทบาท หน้าที่ และทัศนคติของผู้นำในโรงเรียน ซึ่งได้แก่ ผู้นำครู ผู้บริหาร และประธานคณะกรรมการโรงเรียน จำนวน 18 คน จากโรงเรียนระดับประถมศึกษา 3 แห่ง และโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา 3 แห่ง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

สังเกต และศึกษาเอกสาร ผลการวิจัยพบว่า ความสำเร็จของการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเกิดจาก ผู้นำโรงเรียนมีบทบาทในการตัดสินใจ เพิ่มบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนและพัฒนาการสื่อสาร ผู้นำใช้ภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน หรืออำนวยความสะดวกผู้มีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนรู้สึกพอใจ กับการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

จากการทบทวนวรรณกรรม เอกสาร งานวิจัย ฯลฯ ดังกล่าวมาแล้ว แสดงให้เห็นว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นกระบวนการบริหารที่สำคัญ อันจะนำไปสู่การบริหาร สถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ และหลักการสำคัญของการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานจะ ประกอบไปด้วยองค์ประกอบหลายประการ เช่น หลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วม หลักการคืนอำนาจให้กับประชาชน หลักการบริหารจัดการที่ดี เป็นต้น แต่ในการวิจัยเรื่องการ ดำเนินการตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในครั้งนี้ได้กำหนดหลักการบริหาร โดยใช้ โรงเรียนเป็นฐานไว้จำนวน 3 ประการ ตามกรอบของการประเมินมาตรฐานการบริหารโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้แก่ หลักการกระจายอำนาจการบริหาร จัดการศึกษา หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม และ หลักการบริหารจัดการโรงเรียนที่ดีดังกรอบ แนวคิดการวิจัย ที่ได้นำเสนอมาแล้วในตอนต้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน และศึกษาแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาตามมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากร ได้แก่ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เฉพาะสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 จำนวน 143 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 286 คน จำแนกตามขนาดโรงเรียน ได้ดังนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ประชากร/ผู้ให้ข้อมูล	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	รวม
ผู้บริหารสถานศึกษา	38	85	20	143
ผู้แทนครูฯ	38	85	20	143
รวม	76	170	40	286

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เฉพาะสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 จำนวน 108 แห่ง ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้จำนวน 108 แห่ง และสุ่มอย่างง่าย

ตามสัดส่วนของขนาดโรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 108 คน และผู้แทนครู
ในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 108 คน รวม 216 คน ตามตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูล	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	รวม
ผู้บริหารสถานศึกษา	25	75	8	108
ผู้แทนครูฯ	25	75	8	108
รวม	50	150	16	216

ทั้งนี้ผู้ให้ข้อมูลแต่ละสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สถานศึกษาละ 1 คน ผู้แทนครู
ในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสถานศึกษาละ 1 คน รวมสถานศึกษาละ 2 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 การพัฒนาเครื่องมือและการทดสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

2.1.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร โดยใช้
โรงเรียนเป็นฐาน

2.1.2 สร้างแบบสอบถามโดยการศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดย
สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในการวิจัยและมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
ได้แก่

- 1) ด้านการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา
 - 1.1 การบริหารงานวิชาการ
 - 1.2 การบริหารงานบุคคล
 - 1.3 การบริหารงานงบประมาณ
 - 1.4 การบริหารทั่วไป
- 2) ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม
 - 2.1 การบริหารโดยคณะบุคคลและเครือข่าย
 - 2.2 การมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารและจัดการศึกษา

3) ด้านการบริหารจัดการโรงเรียนที่ดี

3.1 การบริหารที่สอดคล้องกับอุดมการณ์ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ

3.2 การบริหารที่ยึดหลักธรรมาภิบาล

3.3 การบริหารที่มีระบบประกันคุณภาพพร้อมรับการตรวจสอบ

2.1.3 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

2.1.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงและแก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ทำการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Validity) ด้วยวิธี IOC (Item - Objective Congruence) และเลือกเฉพาะข้อที่มี IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป

2.1.5 ทำการปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปทดลองใช้กับสถานศึกษาที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 แห่ง รวม 60 ฉบับ โดยกำหนดผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละ 2 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา และผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วนำไปวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ คอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับ 0.97

2.1.6 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

2.2 ลักษณะของเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบบมาตราประมาณค่าที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา และผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาตามขนาดโรงเรียน มีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ มี 5 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับระดับการดำเนินการหรือระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามมาตรฐาน 3 ด้าน คือ

1. มาตรฐานด้านการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา มี 43 ข้อ

2. มาตรฐานด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม มี 13 ข้อ

3. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการโรงเรียนที่ดี มี 9 ข้อ

มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) โดยใช้เกณฑ์กำหนดน้ำหนักคะแนนและมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

- ระดับ 1 หมายถึง มีการดำเนินการ / การปฏิบัติ น้อยที่สุด
- 2 หมายถึง มีการดำเนินการ / การปฏิบัติ น้อย
- 3 หมายถึง มีการดำเนินการ / การปฏิบัติ ปานกลาง
- 4 หมายถึง มีการดำเนินการ / การปฏิบัติ มาก
- 5 หมายถึง มีการดำเนินการ / การปฏิบัติ มากที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนวทาง และข้อเสนอแนะ ในการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพิ่มเติม ในด้านการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม และด้านการบริหารจัดการ โรงเรียนที่ดี

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.1 ทำแบบบันทึกถึงสำนักบัณฑิตศึกษาผ่านอาจารย์ที่ปรึกษา และแขนงวิชาการบริหาร การศึกษา เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 เพื่อออกหนังสือในการขอข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครูในคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.2 ส่งแบบสอบถามไปขอความร่วมมือจากทุกโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใส่ซอง รับหนังสือราชการของแต่ละโรงเรียน พร้อมขอความอนุเคราะห์ส่งกลับคืน และได้รับความช่วยเหลือ จากเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการรวบรวมแบบสอบถาม และบางส่วนได้ไป ขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยมีแนวการวิเคราะห์ ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการวิเคราะห์ โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับ และลำดับที่ พร้อมการอธิบายประกอบตาราง

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดย การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของ เซฟเฟ (Scheffe's test)

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางและข้อเสนอแนะการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

4.2 เกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่าง

เพื่อวิเคราะห์และนำเสนอ โดยพิจารณาจากระดับคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00	หมายถึง	มีการดำเนินการ / การปฏิบัติ	มากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายถึง	มีการดำเนินการ / การปฏิบัติ	มาก
2.50 - 3.49	หมายถึง	มีการดำเนินการ / การปฏิบัติ	ปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายถึง	มีการดำเนินการ / การปฏิบัติ	น้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	มีการดำเนินการ / การปฏิบัติ	น้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 โดยส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 จำนวน 108 สถานศึกษา จำนวน 216 ฉบับ ได้รับคืน 196 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.74 การนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นตารางประกอบคำอธิบาย ออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์แนวทางการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในการวิเคราะห์ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติ ได้แก่ การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ ดังปรากฏผลตามตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ค่าความถี่และค่าร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา และผู้แทนครูใน
คณะกรรมการสถานศึกษา จำแนกตามคุณลักษณะด้าน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และ
ขนาดของโรงเรียน

คุณลักษณะ	ผู้บริหารสถานศึกษา		ผู้แทนครูในคณะกรรมการ สถานศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ						
ชาย	60	61.22	45	45.92	105	53.57
หญิง	38	38.78	53	54.08	91	46.43
รวม	98	100	98	100	196	100
อายุ						
ต่ำกว่า 30 ปี	0	0	1	10.2	1	5.10
31 - 40 ปี	1	1.02	6	6.12	7	3.57
41 - 50 ปี	45	45.92	40	40.82	85	43.37
มากกว่า 50 ปี	52	53.06	51	52.04	103	52.55
รวม	98	100	98	100	196	100
วุฒิการศึกษา						
ต่ำกว่าปริญญาตรี	1	1.02	4	4.08	5	2.55
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	20	20.41	57	58.16	77	39.28
สูงกว่าปริญญาตรี	76	77.55	37	37.76	113	57.65
วุฒิอื่นๆ	1	1.02	0	0	1	0.51
รวม	98	100	98	100	196	100
ขนาดโรงเรียน						
ขนาดเล็ก	30	30.61	30	30.61	30	30.61
ขนาดกลาง	53	54.08	53	54.08	53	54.08
ขนาดใหญ่	15	15.31	15	15.31	15	15.31
รวม	98	100	98	100	98	100

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับ และลำดับที่ของการดำเนินการตามมาตรฐาน การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ในด้านการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา

ที่	มาตรฐานด้านการกระจายอำนาจ การบริหารจัดการศึกษา	การดำเนินการ / การปฏิบัติ			ลำดับที่
		(\bar{X})	(S.D.)	ระดับ	
1	การบริหารงานวิชาการ	3.76	0.74	มาก	4
2	การบริหารงานบุคคล	3.80	0.82	มาก	3
3	การบริหารงบประมาณ	3.90	0.79	มาก	2
4	การบริหารทั่วไป	3.95	0.76	มาก	1
โดยรวม		3.85	0.77	มาก	-

จากตารางที่ 4.3 พบว่า สถานศึกษาได้ดำเนินการ หรือปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในด้านการกระจายอำนาจบริหารจัดการศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.77) และเมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่ารายการที่มีการดำเนินการ ลำดับที่ 1 ได้แก่ การบริหารทั่วไป ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.76) ลำดับที่ 2 ได้แก่ การบริหารงบประมาณ ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.79) ลำดับที่ 3 ได้แก่ การบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.82) และลำดับที่ 4 ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.74) ตามลำดับ และเนื่องจากรายละเอียดเกี่ยวกับ มาตรฐานด้านการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษามีรายละเอียดเกี่ยวกับมาตรฐานด้าน การกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาเป็นจำนวนมาก จึงวิเคราะห์ต่อไปในชั้นรายละเอียด ดังปรากฏในตารางที่ 4.4 - 4.7 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับ และลำดับที่ ของการดำเนินการตามมาตรฐาน การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในด้านการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา เฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

ที่	มาตรฐานด้านการกระจายอำนาจ การบริหารจัดการศึกษา (การบริหารงานวิชาการ)	การดำเนินการ / การปฏิบัติ			ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	
1.	มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพ ปัจจุบัน	3.75	0.73	มาก	10
2.	มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพ ชุมชนและท้องถิ่น	3.76	0.75	มาก	8
3.	มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียน	3.75	0.71	มาก	9
4.	มีการบริหารหลักสูตรที่เป็นระบบครบวงจรและต่อเนื่อง	3.60	0.77	มาก	16
5.	มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้	3.87	0.71	มาก	3
6.	มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นเหมาะสมกับสภาพ ของผู้เรียน	3.87	0.72	มาก	4
7.	มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเอื้อต่อการเรียนรู้	3.88	0.79	มาก	2
8.	มีระบบและกลไกการติดตามงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง	3.72	0.75	มาก	13
9.	ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน อย่างต่อเนื่อง	3.92	0.80	มาก	1
10.	มีกระบวนการนิเทศที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียน การสอนอย่างต่อเนื่อง	3.78	0.79	มาก	6
11.	มีการจัดหาสื่อและใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพียงพอ ในการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน	3.75	0.79	มาก	11
12.	มีฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้ภายใน โรงเรียนที่เป็นระบบ ชัดเจนและสอดคล้องกับความต้องการ	3.67	0.77	มาก	14
13.	มีฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้ภายนอกที่เหมาะสมสะดวกใน การติดต่อประสานงาน	3.62	0.77	มาก	15

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ที่	มาตรฐานด้านการกระจายอำนาจ การบริหารจัดการศึกษา (การบริหารงานวิชาการ)	การดำเนินการ / การปฏิบัติ			ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	
14.	มีรูปแบบประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้อง กับสาระการเรียนรู้แต่ละระดับช่วงชั้น	3.76	0.72	มาก	7
15.	มีกระบวนการประเมินผลการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน	3.78	0.70	มาก	5
16.	มีเทคนิคการประเมินผลการเรียนรู้ที่เอื้อให้ครูสอดแทรก ไปพร้อมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.72	0.72	มาก	12
รวม		3.76	0.74	มาก	

จากตาราง 4.4 พบว่า สถานศึกษาได้ดำเนินการตามมาตรฐานด้านการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา เฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.65) และเมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า กิจกรรมให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องมีระดับการดำเนินการในระดับสูงสุด ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.80) รองลงมาได้แก่ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเอื้อต่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.79) และมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.71) และมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.72) ตามลำดับ ส่วนกิจกรรมที่มีระดับการดำเนินการต่ำสุด ได้แก่ มีการบริหารหลักสูตรที่เป็นระบบครบวงจรและต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.77)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับ และลำดับที่ ของการดำเนินการตามมาตรฐาน การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในด้านการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา เฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล

ที่	มาตรฐานด้านการกระจายอำนาจ การบริหารจัดการศึกษา (การบริหารงานบุคคล)	การดำเนินการ / การปฏิบัติ			ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	
1.	มีการวางแผนอัตรากำลังและแผนพัฒนาบุคลากรระยะยาว (3- 5 ปี)	3.78	0.85	มาก	10
2.	มีการเสนอขออัตรากำลังสาขาวิชา และกลุ่มสาระที่ ขาดแคลน	3.89	0.85	มาก	6
3.	มีฐานข้อมูลบุคลากร เพื่อการวางแผนอัตรากำลังที่เป็น ปัจจุบัน	3.19	0.75	มาก	13
4.	มีการสรรหา คัดเลือกครู และบุคลากร ตามแผน อัตรากำลัง	3.51	1.04	มาก	12
5.	มีระบบสรรหา คัดเลือกครูและบุคลากรที่โปร่งใส ตรวจสอบได้	3.63	1.02	มาก	11
6.	มีการส่งเสริมและสนับสนุน โอกาสให้ครูก้าวหน้าทาง วิชาชีพและวิทยฐานะ	4.09	0.78	มาก	1
7.	มีแผนการพัฒนาครูและบุคลากร เพื่อรองรับการปฏิรูป การเรียนรู้	3.95	0.76	มาก	4
8.	มีโครงการและกิจกรรมพัฒนาครูและบุคลากรให้เป็นมือ อาชีพ	3.96	0.79	มาก	3
9.	มีกระบวนการพิจารณาความดีความชอบด้วยระบบ คุณธรรม	4.02	0.80	มาก	2
10.	มีการกำกับติดตามการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ ที่เหมาะสม	3.84	0.79	มาก	8
11.	มีการจัดสวัสดิการให้ครูและบุคลากรอย่างทั่วถึง และ ต่อเนื่อง	3.90	0.80	มาก	5

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ที่	มาตรฐานด้านการกระจายอำนาจ การบริหารจัดการศึกษา (การบริหารงานบุคคล)	การดำเนินการ / การปฏิบัติ			ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	
12.	มีการระดมทรัพยากรบุคคลจากชุมชน/ท้องถิ่น เพื่อพัฒนา คุณภาพการจัดการศึกษา	3.87	0.80	มาก	7
13.	มีการสร้างเครือข่ายทรัพยากรบุคคล องค์กร ภาคเอกชน มูลนิธิ และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา	3.78	0.74	มาก	9
รวม		3.80	0.82	มาก	

จากตาราง 4.5 พบว่า สถานศึกษาได้ดำเนินการตามมาตรฐานด้านการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา เฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.82) และเมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า กิจกรรมมีการส่งเสริมและสนับสนุน โอกาสให้ครูก้าวหน้าทางวิชาการและวิทยฐานะ มีระดับการดำเนินการในระดับสูงสุด ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.78) รองลงมาได้แก่ มีกระบวนการพิจารณาความดีความชอบด้วยระบบคุณธรรม ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.80) และมีโครงการและกิจกรรมพัฒนาครูและบุคลากรให้เป็นมืออาชีพ ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.79) ตามลำดับ ส่วนกิจกรรมที่มีระดับการดำเนินการต่ำสุด ได้แก่ มีฐานข้อมูลบุคลากร เพื่อการวางแผนอัตรากำลังปัจจุบัน ($\bar{X} = 3.19$, S.D. = 0.75)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับ และลำดับที่ ของการปฏิบัติตามมาตรฐาน การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในด้านการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา เฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณ

ที่	มาตรฐานด้านการกระจายอำนาจ การบริหารจัดการศึกษา (ด้านการบริหารงบประมาณ)	การดำเนินการ / การปฏิบัติ			ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	
1.	มีแผนการใช้งบประมาณที่เหมาะสมและเตรียมการไว้ล่วงหน้า	3.92	0.78	มาก	5
2.	มีการจัดสรรงบประมาณตามความเหมาะสมของกิจกรรมและโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.91	0.76	มาก	7
3.	มีการบริหารงบประมาณที่มุ่งเน้นผลงานเป็นหลัก	3.92	0.78	มาก	5
4.	มีการบริหารงบประมาณที่สนับสนุนการจัดกิจกรรมการสอนเป็นสำคัญ	4.01	0.80	มาก	2
5.	มีการระดมทรัพยากรจากชุมชน เพื่อการลงทุนในการจัดการศึกษา	3.81	0.85	มาก	10
6.	มีการดำเนินการใช้เงินรายได้ของสถานศึกษาตามแผนการ ใช้เงินนอกงบประมาณอย่างถูกต้องตามระเบียบปฏิบัติ	3.96	0.84	มาก	4
7.	มีการสร้างเครือข่าย / ชมรมผู้ปกครองในการระดมทุน เพื่อการพัฒนาการศึกษา	3.65	0.88	มาก	11
8.	มีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง	3.81	0.77	มาก	9
9.	มีระบบตรวจสอบการใช้งบประมาณสินทรัพย์และรายได้ สถานศึกษา	3.91	0.76	มาก	7
10.	มีการควบคุมและกำกับติดตามการใช้งบประมาณ อย่างต่อเนื่อง	3.96	0.76	มาก	3
11.	มีการรายงานการใช้จ่ายเงินต้นสังกัดอย่างสม่ำเสมอถูกต้อง เป็นปัจจุบัน	4.05	0.81	มาก	1
รวม		3.90	0.79	มาก	

จากตารางที่ 4.6 พบว่า สถานศึกษาได้ดำเนินการตามมาตรฐานด้านการกระจายอำนาจ การบริหารจัดการศึกษา เฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.79) และเมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรม พบว่า กิจกรรมมีการรายงานการใช้จ่ายเงิน ต้นสังกัดอย่างสม่ำเสมอถูกต้องเป็นปัจจุบัน มีระดับการดำเนินการในระดับสูงสุด ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.81) รองลงมาได้แก่ มีการบริหารงบประมาณที่สนับสนุนการจัดกิจกรรมการสอนเป็น สำคัญ ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.80) และมีการควบคุมและกำกับติดตามการใช้งบประมาณอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.76) กั้บมีการดำเนินการใช้เงินรายได้ของสถานศึกษาตามแผนการใช้จ่ายเงินนอก งบประมาณอย่างถูกต้องตามระเบียบปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.84) ตามลำดับ ส่วนกิจกรรมที่มี ระดับการดำเนินการต่ำสุดได้แก่ มีการสร้างเครือข่าย/ชมรมผู้ปกครองในการระดมทุนเพื่อการพัฒนา การศึกษา ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.88)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับ และลำดับที่ ของมาตรฐานการบริหารโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐาน ในด้านการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาเฉพาะส่วนที่ เกี่ยวกับการบริหารทั่วไป

ที่	มาตรฐานด้านการกระจายอำนาจ การบริหารจัดการศึกษา (การบริหารทั่วไป)	การดำเนินการ / การปฏิบัติ			ลำดับ ที่
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	
1.	มีระบบการบริหารจัดการงานธุรการ งานพัสดุ งานอาคาร สถานที่ งานประชาสัมพันธ์ และงานสร้างความสัมพันธ์ ชุมชนที่สนับสนุนการปฏิรูปการเรียนรู้อย่างชัดเจน	3.93	0.75	มาก	2
2.	มีระบบการตรวจสอบงานธุรการ การเงิน การบัญชี การพัสดุ งานอาคารสถานที่ การประชาสัมพันธ์ และการ สร้างความสัมพันธ์ชุมชนอย่างโปร่งใส	4.00	0.79	มาก	1
3.	มีการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานธุรการ งานการเงิน งานบัญชี งานพัสดุ งานอาคารสถานที่ งานประชาสัมพันธ์ และงานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	3.93	0.76	มาก	3
	รวม	3.95	0.76	มาก	

จากตารางที่ 4.7 พบว่า สถานศึกษาได้ดำเนินการตามมาตรฐานด้านการกระจายอำนาจ การบริหารจัดการศึกษาเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทั่วไปในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.76) และเมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรม พบว่า กิจกรรมการมีระบบการตรวจสอบธุรการ การเงิน การบัญชีการพัสดุ งานอาคารสถานที่ การประชาสัมพันธ์สร้างความสัมพันธ์ชุมชนอย่าง โปร่งใส มีระดับการดำเนินการในระดับสูงสุด ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.79) รองลงมาได้แก่ มีระบบ การบริหารจัดการงานธุรการ งานพัสดุ งานอาคารสถานที่ งานประชาสัมพันธ์ และงานสร้าง ความสัมพันธ์ชุมชน ที่สนับสนุนการปฏิรูปการเรียนรู้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.75) กับมี การตรวจสอบผลการปฏิบัติงานธุรการ งานบัญชี งานพัสดุ งานอาคารสถานที่ งานประชาสัมพันธ์ และงานสร้างความสัมพันธ์ชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.76)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับ และลำดับที่ของมาตรฐานการบริหาร โดยใช้ โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ที่	มาตรฐานด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม	การดำเนินการ / การปฏิบัติ			ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	
1	การบริหารโดยองค์คณะบุคคลและเครือข่าย	3.99	0.82	มาก	1
2	กระบวนการบริหารและจัดการศึกษา	3.87	0.75	มาก	2
รวม		3.93	0.78	มาก	-

จากตารางที่ 4.8 พบว่า สถานศึกษาได้ดำเนินการหรือปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.78) โดยการปฏิบัติในรายการบริหารโดยองค์คณะบุคคลและเครือข่าย มีการดำเนินการ สูงสุด ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.82) รองลงมาได้แก่ กระบวนการบริหารและจัดการศึกษา ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.75) ตามลำดับ และเนื่องจากมีรายละเอียดตามมาตรฐานด้านนี้จำนวนมากจึง ได้วิเคราะห์ที่ เพิ่มเติมดังปรากฏในตารางที่ 4.9 - 4.10 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับ และลำดับที่ของการดำเนินการตามมาตรฐาน การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม เฉพาะส่วนที่ เกี่ยวกับการบริหาร โดยองค์คณะบุคคลและเครือข่าย

ร.ก.	มาตรฐานด้านบริหารแบบมีส่วนร่วม (การบริหารโดยองค์คณะบุคคลและเครือข่าย)	การดำเนินการ / การปฏิบัติ			ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	
1.	มีการใช้กระบวนการสรรหาคณะกรรมการสถานศึกษา ที่มาจากตัวแทนองค์กรต่างๆ ตามระเบียบอย่างครบถ้วน	4.03	0.78	มาก	4
2.	มีระบบการคัดเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาที่โปร่งใส ตรวจสอบได้	4.02	0.80	มาก	6
3.	มีการทำความเข้าใจกับคณะกรรมการสถานศึกษาให้ รับทราบบทบาทหน้าที่และเป้าหมายการดำเนินงานของ สถานศึกษาอย่างชัดเจน	4.02	0.81	มาก	7
4.	มีการส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษามีความสามัคคี ในการทำงานร่วมกัน	4.03	0.81	มาก	5
5.	มีการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาให้ ข้อเสนอแนะในการวางแผนพัฒนาสถานศึกษา	4.05	0.85	มาก	2
6.	มีการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วม ในการตัดสินใจในการบริหารสถานศึกษา	4.01	0.82	มาก	9
7.	มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา	3.99	0.85	มาก	10
8.	มีการกระตุ้นและเชิญชวนให้คณะกรรมการสถานศึกษา ให้ความสำคัญในผลประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน	4.02	0.81	มาก	7
9.	มีการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ สถานศึกษา	4.07	0.86	มาก	1
10.	มีการปฏิบัติตามมติที่ประชุมของคณะกรรมการสถานศึกษา	4.04	0.87	มาก	3
11.	มีระบบการบริหารแบบเครือข่ายขององค์กรภาคเอกชน และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	3.68	0.79	มาก	11
รวม		3.99	0.82	มาก	-

จากตารางที่ 4.9 พบว่า สถานศึกษาได้ดำเนินการตามมาตรฐานด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับการบริหาร โดยองค์คณะบุคคลและเครือข่ายในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.82) และเมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรม พบว่า กิจกรรมการรับความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสถานศึกษา มีระดับการดำเนินการในระดับสูงสุด ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.86) รองลงมาคือ การเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาให้ข้อเสนอแนะในการวางแผนพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.85) และมีการปฏิบัติตามมติที่ประชุมของคณะกรรมการสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.87) ตามลำดับ ส่วนกิจกรรมที่มีระดับการดำเนินการต่ำสุด ได้แก่ มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.85)

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับ และลำดับที่ของการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม เฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหาร และจัดการศึกษา

ที่	มาตรฐานด้านบริหารแบบมีส่วนร่วม (กระบวนการบริหาร และจัดการศึกษา)	การดำเนินการ / การปฏิบัติ			ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	
1.	มีการใช้นวัตกรรมและรูปแบบการบริหารที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน	3.79	0.72	มาก	2
2.	มีการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน	3.95	0.78	มาก	1
รวม		3.87	0.75	มาก	

จากตารางที่ 4.10 พบว่า สถานศึกษาได้ดำเนินการตามมาตรฐานด้านการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา ในด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารและจัดการศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.75) และเมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรม พบว่า กิจกรรมการมีการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน มีระดับการดำเนินการสูงสุด ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.78)

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับ และลำดับที่ของการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านการบริหารจัดการโรงเรียนที่ดี

ที่	มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ โรงเรียนที่ดี	การดำเนินการ / การปฏิบัติ			ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	
1.	การบริหารที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ	3.95	0.77	มาก	2
2.	การบริหารที่ยึดหลักธรรมาภิบาล	3.96	0.77	มาก	1
3.	การบริหารที่มีระบบประกันคุณภาพพร้อมรับการตรวจสอบ	3.87	0.75	มาก	3
รวม		3.92	0.76	มาก	-

จากตารางที่ 4.11 พบว่า สถานศึกษาได้ดำเนินการตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในภาพรวมด้านการบริหารจัดการโรงเรียนที่ดี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.76) โดยการปฏิบัติในการบริหารที่ยึดหลักธรรมาภิบาล มีการดำเนินการสูงสุด ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.77) รองลงมาได้แก่การบริหารที่ สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.77) และการบริหารที่มีระบบประกันคุณภาพพร้อมรับการตรวจสอบ ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.75) ตามลำดับ และเนื่องจากมีรายละเอียดตามกิจกรรมมาก จึงได้วิเคราะห์รายละเอียดดังปรากฏในตาราง 4.12 - 4.14 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับ และลำดับที่ของการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านการบริหารจัดการโรงเรียนที่ดี เฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารที่มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ

ที่	มาตรฐานด้านการบริหารจัดการโรงเรียนที่ดี (สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ)	การดำเนินการ / การปฏิบัติ			ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	
1.	มีการจัดระบบการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป	4.00	0.75	มาก	1
2.	มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจภายในสถานศึกษา เพื่อการมีส่วนร่วม	3.94	0.78	มาก	2
3.	มีระบบการทำงานร่วมกันเป็นทีมในทุกระดับของการบริหารและทุกกิจกรรมที่ปฏิบัติ	3.93	0.79	มาก	3
รวม		3.95	0.77	มาก	

จากตารางที่ 4.12 พบว่า สถานศึกษาได้ดำเนินการตามมาตรฐานด้านการบริหารจัดการโรงเรียนที่ดี เฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารที่มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.77) และเมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า กิจกรรมมีการจัดระบบการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป มีระดับการดำเนินการในระดับสูงสุด ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.75) รองลงมา ได้แก่ มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจในสถานศึกษา เพื่อการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.78) และมีระบบการทำงานร่วมกันเป็นทีมในทุกระดับของการบริหารและทุกกิจกรรมที่ปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.79) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับ และลำดับที่ของการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านการบริหารจัดการโรงเรียนที่ดี เฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารที่ยึดหลักธรรมาภิบาล

ที่	มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ โรงเรียนที่ดี (ยึดหลักธรรมาภิบาล)	การดำเนินการ / การปฏิบัติ			ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	
1.	มีการบริหารจัดการองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	3.91	0.72	มาก	3
2.	มีการทำความเข้าใจกับคณะกรรมการสถานศึกษาใน การปฏิบัติภารกิจและหน้าที่ของตน	3.95	0.74	มาก	2
3.	มีการบริหารจัดการที่ยึดหลักธรรมาภิบาล มีคุณธรรม นิติธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้	4.02	0.81	มาก	1
รวม		3.96	0.77	มาก	

จากตารางที่ 4.13 พบว่า สถานศึกษาได้ดำเนินการตามมาตรฐานด้านการบริหารจัดการโรงเรียนที่ดี เฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารที่ยึดหลักธรรมาภิบาลในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.77) และเมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรม พบว่า กิจกรรมมีการบริหารจัดการที่ยึดหลักธรรมาภิบาล มีคุณธรรมนิติธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้ มีระดับการดำเนินการในระดับสูงสุด ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.81) รองลงมาได้แก่ มีการทำความเข้าใจกับคณะกรรมการสถานศึกษาในการปฏิบัติภารกิจและหน้าที่ของตน ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.74) และมีการบริหารจัดการองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.72) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับ และลำดับที่ของการดำเนินการตามมาตรฐาน การบริหารโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านการบริหาร จัดการโรงเรียนที่ดี เฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารที่มีระบบการประกันคุณภาพ พร้อมรับการตรวจสอบ

ที่	มาตรฐานด้านการบริหารจัดการโรงเรียนที่ดี (ประกันคุณภาพพร้อมรับการตรวจสอบ)	การดำเนินการ / การปฏิบัติ			ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	
1.	มีการบริหารจัดการทรัพยากรให้ได้ประโยชน์คุ้มค่า และ ประหยัด	3.98	0.76	มาก	1
2.	มีระบบการประกันคุณภาพภายในที่พร้อมรับการประเมิน ภายนอก	3.88	0.78	มาก	2
3.	มีระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหารที่ครอบคลุมทั้งด้าน วิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป	3.75	0.72	มาก	3
รวม		3.87	0.75	มาก	

จากตารางที่ 4.14 พบว่า สถานศึกษาได้ดำเนินการตามมาตรฐานด้านการบริหารจัดการ โรงเรียนที่ดี เฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับการ บริหารที่มีระบบการประกันคุณภาพพร้อมรับการตรวจสอบ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.75) และเมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรม พบว่า กิจกรรมมีการบริหารจัดการทรัพยากรให้ได้ประโยชน์คุ้มค่า และประหยัดมีระดับการดำเนินการใน ระดับสูงสุด ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.76) รองลงมาได้แก่ มีระบบการประกันคุณภาพภายในที่พร้อมรับ การประเมินภายนอก ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.78) และมีระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหารที่ครอบคลุม ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.72) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการวิเคราะห์การแปรปรวน แบบทางเดียว (one way ANOVA) ปรากฏ ดังตารางที่ 4.15 – 4.17

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับในการดำเนินการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ที่	มาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	โรงเรียนขนาดเล็ก			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดใหญ่			รวม		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ			
1.	ด้านการกระจายอำนาจการบริหารสถานศึกษา	3.47	0.78	มาก	3.65	0.75	มาก	4.43	0.79	มาก	3.85	0.77	มาก
2.	ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม	3.51	0.76	มาก	3.77	0.78	มาก	4.51	0.79	มากที่สุด	3.93	0.78	มาก
3.	ด้านการบริหารจัดการโรงเรียนที่ดี	3.61	0.71	มาก	3.75	0.84	มาก	4.43	0.74	มากที่สุด	3.90	0.77	มาก
	รวม	3.53	0.75	มาก	3.71	0.79	มาก	4.45	0.77	มากที่สุด	3.90	0.77	มาก

จากตารางที่ 4.15 พบว่า สถานศึกษาได้ดำเนินการตามมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.77) และเมื่อจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา (ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่) พบว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่มีระดับการดำเนินการในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.77) ส่วนสถานศึกษาขนาดกลางมีระดับการดำเนินการรองลงมา ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.79) และสถานศึกษาขนาดเล็กมีระดับการดำเนินการในระดับมากที่สุดเช่นกัน ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.75) แต่มีระดับการดำเนินการต่ำกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดกลาง

ตารางที่ 4.16 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนระดับการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาในภาพรวมและรายด้าน

ที่	มาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	P (Sig)
1.	ด้านการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	18.88	2	9.44	29.80**	.00
		ภายในกลุ่ม	61.13	193	.31		
		รวม	80.01	195			
2.	ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	15.95	2	7.97	17.59**	.00
		ภายในกลุ่ม	87.50	193	.45		
		รวม	103.45	195			
3.	ด้านการบริหารจัดการโรงเรียนที่ดี	ระหว่างกลุ่ม	18.13	2	9.06	21.75**	.00
		ภายในกลุ่ม	80.44	193	.41		
		รวม	98.57	195			
โดยรวม		ระหว่างกลุ่ม	17.65	2	8.82	23.04**	.00
		ภายในกลุ่ม	76.36	193	0.39		
		รวม	64.01	195			

**p < .01

จากตารางที่ 4.16 พบว่า สถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่มีขนาดต่างกันมีการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ และเมื่อปรากฏว่า ทั้งกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา และกลุ่มผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษา มีความเห็นว่าสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีความความแตกต่างกันในระดับการดำเนินการ ทั้งในภาพรวม และแต่ละมาตรฐาน จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ต่อไปด้วยวิธีการของ เซฟเฟ (Scheffe's test) ดังปรากฏตามตารางที่ 4.17 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.17 การเปรียบเทียบรายคู่ ระดับการดำเนินการในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและกลุ่มผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาจำแนกตามขนาดโรงเรียนในภาพรวมและรายมาตรฐาน

มาตรฐาน	ขนาดโรงเรียน	โรงเรียน		
		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
ด้านการกระจายอำนาจ บริหารจัดการศึกษา	ขนาดเล็ก ($\bar{X} = 3.47$)	-	-0.41**	-0.95**
	ขนาดกลาง ($\bar{X} = 3.65$)	-	-	-0.54**
	ขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 4.43$)	-	-	-
ด้านการบริหาร แบบมีส่วนร่วม	ขนาดเล็ก ($\bar{X} = 3.51$)	-	-0.27	-0.89**
	ขนาดกลาง ($\bar{X} = 3.77$)	-	-	-0.62**
	ขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 4.51$)	-	-	-
ด้านการบริหารจัดการ โรงเรียนที่ดี	ขนาดเล็ก ($\bar{X} = 3.61$)	-	-0.30	-0.95**
	ขนาดกลาง ($\bar{X} = 3.73$)	-	-	-0.65**
	ขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 4.43$)	-	-	-
โดยรวม	ขนาดเล็ก ($\bar{X} = 3.53$)	-	-0.32	-0.93**
	ขนาดกลาง ($\bar{X} = 3.71$)	-	-	-0.60**
	ขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 4.45$)	-	-	-

**p < .01

จากตารางที่ 4.17 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่พบว่าในภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษา มีความเห็นว่า สถานศึกษาขนาดเล็กมีการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานแตกต่างจาก สถานศึกษาขนาดใหญ่และสถานศึกษาขนาดกลางมีระดับการดำเนินการแตกต่างจากสถานศึกษาขนาดใหญ่เช่นกัน โดยสถานศึกษาขนาดใหญ่มีระดับการดำเนินการทุกด้านสูงกว่าสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลาง และเมื่อเปรียบเทียบแต่ละมาตรฐานพบว่า ตามมาตรฐานด้านการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา ปรากฏว่าสถานศึกษาขนาดเล็กมีระดับการดำเนินการแตกต่างจากสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่ และสถานศึกษาขนาดกลางมีระดับการดำเนินการแตกต่างจากสถานศึกษาขนาดใหญ่ โดยสถานศึกษาขนาดใหญ่มีระดับการดำเนินการสูงกว่าสถานศึกษาขนาดเล็กและสถานศึกษาขนาดกลาง

อนึ่งเมื่อเปรียบเทียบตามมาตรฐานการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการบริหารจัดการโรงเรียนที่ดี พบว่าทั้งสองมาตรฐาน สถานศึกษาขนาดเล็กมีระดับการดำเนินการแตกต่างจากสถานศึกษาขนาดใหญ่ และสถานศึกษาขนาดกลางมีระดับการดำเนินการแตกต่างจากสถานศึกษาขนาดใหญ่ โดยสถานศึกษาขนาดใหญ่มีระดับการดำเนินการสูงกว่าสถานศึกษาขนาดกลางและสถานศึกษาขนาดเล็ก

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์แนวทางและข้อเสนอแนะในการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการวิเคราะห์ด้วยค่าสถิติการแจกแจงความถี่ ร้อยละ และอันดับที่ ดังปรากฏตามตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

มาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	ความถี่ (F)	ร้อยละ(100)
2. ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม		
(การบริหารโดยองค์คณะบุคคลและเครือข่าย)		
1. มีการจัดกระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาขององค์การและชุมชน	21	55.26
2. มีการประสานงานร่วมกับองค์กรและเครือข่าย	8	21.05
3. มีการให้บทบาทและความสำคัญกับคณะกรรมการสถานศึกษา	9	23.68
4. มีการสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วม	7	18.52
3. ด้านการบริหารจัดการโรงเรียนที่ดี		
(การบริหารที่สอดคล้องกับอุดมการณ์ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ)		
1. มีการวางระบบการบริหารจัดการศึกษา	6	15.79
2. มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจ	2	5.26
3. มีการบริหารที่ยึดความสอดคล้องและยึดนโยบายตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ	14	36.84
(การบริหารที่ยึดหลักธรรมาภิบาล)		
1. มีการจัดระบบการบริหารที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล	4	10.53
2. มีการใช้ระบบคุณธรรม มีความโปร่งใส และตรวจสอบได้	17	44.75
(การบริหารที่มีระบบประกันคุณภาพพร้อมรับการตรวจสอบ)		
1. มีการวางแผนจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีประสิทธิผล	17	44.74
2. มีการประเมินผลและตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง	5	13.16
รวม	17.92	24.56

จากตารางที่ 4.18 พบว่า แนวทางและข้อเสนอแนะในการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

1. ด้านการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา
 - 1.1 การบริหารงานวิชาการ คือ มีการปรับปรุงการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ
 - 1.2 การบริหารงานบุคคล คือ มีการเน้นกระบวนการทำงานเป็นทีม
 - 1.3 การบริหารงานงบประมาณ คือ มีการควบคุมกำกับติดตาม ตรวจสอบการใช้งบประมาณ
 - 1.4 การบริหารทั่วไป คือ มีการจัดระบบงานธุรการ การเงิน และพัสดุที่เอื้อในทางปฏิบัติ
2. ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม
 - 2.1 การบริหาร โดยองค์คณะบุคคลและเครือข่าย คือ มีการจัดกระบวนการมีส่วนร่วมในการบริการสถานศึกษาขององค์กรและชุมชน
 - 2.2 การมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหาร และจัดการศึกษา คือ มีการให้บทบาทและความสำคัญกับคณะกรรมการสถานศึกษา
3. ด้านการบริหารจัดการโรงเรียนที่ดี
 - 3.1 การบริหารงานที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ คือ มีการบริหารที่ยึดความสอดคล้องและยึด นโยบายตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ
 - 3.2 การบริหารที่ยึดหลักธรรมาภิบาล คือ มีการใช้ระบบคุณธรรม มีความโปร่งใส และตรวจสอบได้
 - 3.3 การบริหารที่มีระบบการประกันคุณภาพพร้อมรับการตรวจสอบ คือ มีการวางแผนจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย เกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 โดยมีสาระสำคัญตามลำดับดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาระดับการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียน เป็นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 จำแนกตามขนาดของ สถานศึกษา

1.1.3 เพื่อศึกษาแนวทางและข้อเสนอแนะในการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร ได้แก่ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานเฉพาะสถานศึกษาของรัฐ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 จำนวน 143 แห่ง ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร สถานศึกษา 143 คน และผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 143 คน รวม ทั้งสิ้น 286 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานเฉพาะสถานศึกษาของรัฐ จำนวน 108 แห่ง ซึ่งได้มาโดยตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ใช้การสุ่มอย่างง่ายตามขนาดของสถานศึกษา ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 108 คน ผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 108 คน รวมทั้งสิ้น 216 คน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่าและแบบสอบถามแบบปลายเปิด เกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับ 0.97

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 เพื่อออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลและส่งกลับคืน ส่วนที่เหลือผู้วิจัยเก็บรวบรวมด้วยตนเอง

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยวิธีการทางสถิติ ดังนี้

- 1) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ
- 2) วิเคราะห์ระดับการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับและลำดับที่
- 3) เปรียบเทียบความแตกต่างระดับการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการวิเคราะห์การแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's test)
- 4) วิเคราะห์แนวทาง และข้อเสนอแนะการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการวิเคราะห์ด้วยค่าสถิติแจกแจงความถี่ และร้อยละ

1.3 ผลการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 สรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีจำนวน 196 คน พบว่าเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง อายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วงมากกว่า 50 ปี ด้านวุฒิการศึกษาส่วนใหญ่สูงกว่าระดับปริญญาตรี และส่วนใหญ่เป็นบุคลากรในโรงเรียนขนาดกลางมากที่สุด

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับดำเนินการตามมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 พบว่าในภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าการดำเนินการอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมมีการดำเนินการอยู่ในอันดับสูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ โรงเรียนที่ดี ส่วนด้านที่มีการดำเนินการเป็นลำดับสุดท้ายได้แก่ ด้านการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 พบว่า สถานศึกษาทั้งสามขนาด คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีระดับการดำเนินการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ และเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก มีระดับการดำเนินการแตกต่างจากสถานศึกษาขนาดใหญ่ และสถานศึกษาขนาดกลาง มีระดับการดำเนินการแตกต่างกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ เช่นเดียวกันโดยสถานศึกษาขนาดใหญ่มีระดับการดำเนินการสูงกว่าสถานศึกษาขนาดอื่นๆ

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์แนวทางและข้อเสนอแนะในการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 38 คน จากทั้งหมด 196 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 19.38 ของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า มีแนวทางและข้อเสนอแนะสูงสุด จำแนกตามรายด้าน กล่าวคือ ควรมีการปรับปรุงกระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาขององค์กรและชุมชน ควรมีการปรับปรุงการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ควรมีการปรับปรุงการบริหารโดยใช้ระบบคุณธรรมด้วยการบริหารอย่างมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีประสิทธิผลยิ่งขึ้น

2. อภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง การดำเนินการตามมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 มีประเด็นที่น่าอภิปรายได้ดังนี้

จากผลการวิจัยตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 พบว่า สถานศึกษามีระดับการดำเนินการหรือปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากสถานศึกษามีความพร้อมในการดำเนินการและเป็นนโยบายสำคัญที่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเร่งรัดให้ดำเนินการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่ง ซึ่งสอดคล้องกับ จูไรรัตน์ ปานบ้านเกร็ด (2546) ที่ศึกษาเรื่องความพร้อมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า มีความพร้อมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานทั้ง 4 ด้าน มีความพร้อมเป็นส่วนใหญ่ และ วันชัย รอดไพร (2548) ที่ศึกษาเรื่องความพร้อมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1 พบว่าความพร้อมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานอยู่ในระดับมากเช่นกัน และเมื่อวิเคราะห์ระดับการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นรายด้าน 3 ด้าน คือ 1) ด้านการกระจายอำนาจ การบริหารจัดการศึกษา 2) ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม และ 3) ด้านการบริหารจัดการโรงเรียนที่ดีมีระดับการดำเนินการอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เป็นเพราะสถานศึกษาต้องปฏิบัติตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2550:1-2) ที่กำหนดสาระสำคัญในการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง และมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ซึ่งกำหนดให้สถานศึกษาที่เป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีฐานะเป็นนิติบุคคลและในการบริหารจัดการแบบกระจายอำนาจนั้น เป็นหลักการสำคัญประการหนึ่งตามแนวคิดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management : SBM) เนื่องจากเป็นการกระจายอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจและความรับผิดชอบในการบริหารจัดการศึกษาไปจากส่วนกลางและจากเขตพื้นที่การศึกษาไปยังสถานศึกษาโดยตรง สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีระดับการดำเนินการตามมาตรฐานทั้ง 3 ด้าน ในระดับมากทุกด้าน

จากผลการวิจัยตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาในภาพรวมและรายด้าน พบว่า สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีขนาดต่างกันมีการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานแตกต่างกันในภาพรวมและรายมาตรฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ อาจเป็นไปได้ เพราะสภาพความพร้อมในการดำเนินการบริหารในด้านต่างๆ มีความแตกต่างกันในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน เช่น ด้านงบประมาณ บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ ฯลฯ ต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยบางส่วนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 (2548) ที่ทำการวิจัยเรื่องศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษานครปฐม เขต 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีการบริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานโดยภาพรวมด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจแสดงให้เห็นว่า ในสภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แตกต่างกันมีผลกระทบต่อ การดำเนินการตามมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้บริหารสถานศึกษา

3.1.1 จากผลการวิจัย พบว่า สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีระดับการดำเนินการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในระดับมาก บางมาตรฐานก็ตาม แต่เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า การกระจายอำนาจด้านการบริหารงานวิชาการยังมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากน้อยกว่าด้านอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารหลักสูตรที่เป็นระบบครบวงจรและต่อเนื่องควรมีการเร่งรัดให้มีการปฏิบัติเพิ่มขึ้น นอกจากนั้น ในด้านการกระจายอำนาจการบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับการจัดทำฐานข้อมูลและบุคลากร เพื่อการวางแผนอัตรากำลังเร่งรัดให้สถานศึกษาดำเนินการเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน

3.1.2 จากการวิจัยพบว่า สถานศึกษาขนาดเล็กมีระดับการดำเนินการในทุกมาตรฐานต่ำกว่าสถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ควรมีการสนับสนุนด้านความพร้อมของสถานศึกษาขนาดเล็ก ในด้านจำนวนบุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ ฯลฯ ให้สถานศึกษาขนาดเล็กสามารถปฏิบัติงานได้มาก และมีระดับการดำเนินการในระดับใกล้เคียงกับสถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดใหญ่

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 การเพิ่มขนาดการวิจัยครั้งนี้ได้วิจัยในขอบเขตการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ควรดำเนินการต่อไปในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ด้วย เพื่อเปรียบเทียบ และสรุปเป็นสภาพการปฏิบัติของจังหวัดนครปฐมในภาพรวมต่อไป

3.2.2 การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาเพียง 3 มาตรฐานเท่านั้น ได้แก่ 1) มาตรฐานด้านการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา 2) มาตรฐานด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม 3) มาตรฐานด้านการบริหารจัดการโรงเรียนที่ดี ควรเพิ่มเติมมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ในการวิจัยเพิ่มขึ้น เช่น หลักการบริหารตนเอง หลักการเป็นนิติบุคคล หลักการประสานงาน หลักความต่อเนื่อง และหลากหลาย เพื่อให้การวิจัยเกี่ยวกับการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ (2550) *คู่มือดำเนินการพัฒนา หลักสูตรพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับการกระจายอำนาจ สำหรับครูและศึกษานิเทศก์* กรุงเทพมหานคร คณะรัฐมนตรี และราชกิจจานุเบกษา
- กระทรวงศึกษาธิการ (2546) *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล* กรุงเทพมหานคร องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- กระทรวงศึกษาธิการ (2550) *เอกสารประกอบการพัฒนา หลักสูตรพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับการกระจายอำนาจ สำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา* กรุงเทพมหานคร คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา
- จูไรรัตน์ ปานบ้านเกร็ด (2546) “ความพร้อมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร” *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*
- ธีระพงษ์ ศรีโพธิ์ (2546) “การพัฒนาแบบจำลองการนิเทศปฏิบัติการเรียนรู้ที่มุ่งโรงเรียนเป็นฐาน” *สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 : บทคัดย่อ*
- นรา สมประสงค์ สุทธิวรรณ ดันดิรจนาวงศ์ จำลอง นักพ่อน และอรณพ จินะวัฒน์ (2548) “การบริหารจัดการศึกษาในรูปแบบการใช้โรงเรียนหรือเขตพื้นที่การศึกษาเป็นฐาน” *ประมวลสาระฉบับเพิ่มเติม ชุติวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา* หน้าที่ 12 หน้า 42-46 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บัณฑิตศึกษาใน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- นรา สมประสงค์ และนิตยา ภัตสรศิริ (2549) “การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง” *ประมวล สาระชุติวิชาวิทยานิพนธ์ 2* หน้าที่ 5 หน้า 12 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- ปัญญา แก้วกีร และสุภัทร พันธุ์พัฒนกุล (2545) *การบริหารจัดการศึกษาในรูปแบบการใช้ โรงเรียนเป็นฐานหรือเขตพื้นที่เป็นฐาน (ชุดฝึกอบรมผู้บริหาร: ประมวลสาระ)* กรุงเทพมหานคร สำนักงานปฏิรูปการศึกษา ภาพพิมพ์
- วันชัย รอดไพร (2548) “ความพร้อมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1” *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมมาธิราช*

- สมศักดิ์ รอบคอบ (2548) “ประสิทธิภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 1” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
- สมศักดิ์ วงศ์จำปา (2548) “รายงานการวิจัยการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน” เอกสาร นป.
ที่ 77/2548 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 : 138-139
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) เอกสารประกอบการศึกษาด้วยตนเอง
หลักสูตรผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา กรุงเทพมหานคร
องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548) มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย
กรุงเทพมหานคร ม.ป.ท.
- _____ . (2547) เอกสารประกอบการศึกษาด้วยตนเอง หลักสูตรผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาและ
ผู้บริหารสถานศึกษา กรุงเทพมหานคร องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)
- _____ . (2548) เอกสาร (สื่อ) ประกอบการศึกษาด้วยตนเอง หลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อ
เข้าสู่ตำแหน่งสายงานบริหารในสถานศึกษา (เอกสารประกอบการอบรม)
- _____ . (2550) การขับเคลื่อนนโยบาย สพฐ. ปี 2550-2551 (เอกสารประกอบการประชุมสัมมนา)
- _____ . (2550) แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ กรุงเทพมหานคร
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- _____ . (2550) แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และ
วิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 กรุงเทพมหานคร
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2548) *ตัวบ่งชี้: การบริหารฐานโรงเรียน* กรุงเทพมหานคร 21st
Century
- _____ . (2548) มาตรฐานการศึกษาของชาติ พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร สหภาพสื่อและ
การพิมพ์
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สมศ. (ม.ป.ป.)
มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้น
พื้นฐาน รอบที่ 2 (พ.ศ. 2549-2553) ม.ป.ท.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 (2547) *แนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน*
(อัครา)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 (2547) *กลยุทธ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม*
เขต 2 ปี 2548-2552

_____ . (2547) “การศึกษารูปแบบโรงเรียนนิติบุคคลกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2” รายงานการวิจัย: บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

_____ . (2548) “ศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2” กลุ่มส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา:
บทคัดย่อ

_____ . (2550) *แผนการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง* (อัครา) : 17-24

อรพรรณ พรสีมา (2546) *รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน* ม.ป.ท. หน้า 1-6 อ้างถึงใน
วันชัย รอดไพรี (2548) *ความพร้อมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของ*
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1 วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อุทัย บุญประเสริฐ (2546) *การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน* พิมพ์ครั้งที่ 2
กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

_____ . (2546) *หลักการบริหารแบบฐานโรงเรียน* ในกรุงเทพมหานคร พระรามสี่การพิมพ์

อุทุมพร จามรมาน (2547) “เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยการบริหาร*
การศึกษา หน้าที่ 3 หน้า 200-205 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

Adler, A.N.(1999) A Study of Teacher' Perception of School-Based Management' s Impact on
Teacher Empowerment. *Dissertation Abstracts international*, 60, 11, 168.

Iverson, C.J.(2001) School-Based Management: A Case Study. *Dissertation Abstracts International*.
62, 5, 192.

Marti-Vazquez, L.(2000) The Impact of Decentralization and School-Based Management in
Puerto Rico: A Case Study. *Dissertation Abstracts International*, 61, 9, 265.

Park, J.P.(2000) Creating an Autonomous School Community: School-Based Management in Korea. *Dissertation Abstracts International*, 61, 11, 239.

Wilson, R.J.(2001) School-Based Management in Alberta: Perceptions of Public School Leaders 1994-1977. *Dissertation Abstracts International*, 62, 13, 337.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ที่ ศธ 0522.16/ AC1

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน
สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นายเทพพิทักษ์ โภยกอบเกียรติ เป็นนักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษาแขนงวิชา
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำ
วิทยานิพนธ์เรื่อง การดำเนินการตามมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จัดเก็บรวบรวมข้อมูล
และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้
เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและ
กระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร
การศึกษาได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือวิจัยของ
นักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร 0 2503 2870

โทรสาร 0 2503 3566 - 7

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. ชื่อ นายรัชช โพรทิกุล
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านหนองงูเหลือม
 วุฒิการศึกษา กศ.ม. (บริหารการศึกษา)
 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน วิทยฐานะเชี่ยวชาญ คศ.4
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิทยานิพนธ์ในด้านเนื้อหา
2. ชื่อ นายสุวรรณ เรือนอินทร์
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนวัดท่าพุด (นครผลประชานุกุล) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2
 วุฒิการศึกษา ศษ.ม. (บริหารการศึกษา)
 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน วิทยฐานะเชี่ยวชาญ คศ.4
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิทยานิพนธ์ในด้านเนื้อหา
3. ชื่อ ดร. กฤติยา วงศ์ก้อม
 สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
 วุฒิการศึกษา ค.ค. วิจัยและประเมินผล
 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิทยานิพนธ์ในด้านภาษา
 ด้านสถิติ ด้านเนื้อหา
4. ชื่อ นางประภา สังข์บุญลือ
 สถานที่ทำงาน ข้าราชการบำนาญ
 วุฒิการศึกษา กศ.ม. (ภาษาไทย)
 ตำแหน่ง อธิการผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไร่จิง
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิทยานิพนธ์ในด้านภาษา
5. ชื่อ นายวิเชียร รุ่งทวีชัย
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนวัดดอนหวาย
 วุฒิการศึกษา ศษ.ม. (บริหารการศึกษา)
 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดดอนหวาย วิทยฐานะเชี่ยวชาญ คศ.4
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิทยานิพนธ์ด้านเนื้อหา

ภาคผนวก ข.

สำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/ 410

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ เดือน พ.ศ. 2550

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือวิจัย
เรียน

เนื่องด้วย นายเทพพิทักษ์ โกยกอบเกียรติ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง
การดำเนินการตามมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา สังกัด สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือ ในการวิจัย โดยเก็บข้อมูลจาก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย ทั้งนี้ จะมีให้เป็นการรบกวนเวลาเรียนตามปกติของนักเรียน และ
ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลอง
เครื่องมือ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าคงจะได้รับความกรุณา
จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร 0 2503 2870

โทรสาร 0 2503 3566 - 7

ที่ ศธ 04059/...1298

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2
อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม 73120

27 กุมภาพันธ์ 2551

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2

ด้วย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ขอความอนุเคราะห์ให้นายเทพพิทักษ์ โภยกอบเกียรติ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ เก็บข้อมูลตามแบบสอบถามจากผู้บริหารและครูของโรงเรียนในสังกัด เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การดำเนินการตามมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2” และขอให้ส่งแบบสอบถามคืนสำนักงานฯ ตามที่ระบุไว้หน้าซอง ซึ่งจะส่งตามมาภายหลัง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 จึงขอความร่วมมือให้โรงเรียนอำนวยความสะดวกแก่บุคคลดังกล่าวตามสมควรต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายประกิจ จุ้ยปาน)

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2

กลุ่มอำนาจการ

โทร. 03433 1793

โทรสาร 03433 2829

E-mail : ofnkp2@thaimail.com

ภาคผนวก ค

**แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และผู้แทนครู
ในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การดำเนินการตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามสำหรับการวิจัยเพื่อศึกษาการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2
2. ผู้ตอบแบบสอบถามนี้ได้แก่
 - 1) ผู้บริหารหรือรองผู้บริหาร หรือผู้ที่ทำหน้าที่รักษาราชการแทนผู้บริหารสถานศึกษา
สถานศึกษาละ 1 คน
 - 2) ผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สถานศึกษาละ 1 คน
รวมสถานศึกษาละ 2 คน
3. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
 - ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทาง และข้อเสนอแนะในการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
4. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมซึ่งจะไม่มีผลกระทบต่อปฏิบัติงานของท่านหรือ สถานศึกษาแต่ประการใด ดังนั้นขอเท็จจริงในการตอบแบบสอบถามของท่าน จะช่วยให้การ ดำเนินการวิจัยครั้งนี้บรรลุผลและเกิดประโยชน์ต่อการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2
5. เพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถามกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

ขอขอบคุณทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

นายเทพพิทักษ์ โกยกอบเกียรติ

นักศึกษาปริญญาโท แขนงวิชาการบริหารการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ

ต่ำกว่า 30 ปี 31 – 40 ปี
 41 – 50 ปี 50 ปีขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษา

ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
 สูงกว่าปริญญาตรี วุฒิอื่นๆ (โปรดระบุ)

4. สถานภาพของผู้ตอบ

ผู้บริหารหรือรองผู้บริหาร หรือผู้ที่ทำหน้าที่รักษาราชการแทนผู้บริหาร
 สถานศึกษา
 ผู้แทนครูในคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. โรงเรียนของท่านเป็นโรงเรียนขนาดใด

ขนาดเล็ก (นักเรียนไม่เกิน 120 คน)
 ขนาดกลาง (นักเรียน 121 – 600 คน)
 ขนาดใหญ่ (นักเรียน 601 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานแล้วแสดงความคิดเห็นว่าโรงเรียนของท่านมีระดับการดำเนินการ/ระดับการปฏิบัติในข้อความแต่ละข้อในระดับใด โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับดำเนินการ/ระดับการปฏิบัติดังนี้

- 1 หมายถึง มีการดำเนินการ/ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง มีการดำเนินการ/ระดับการปฏิบัติน้อย
- 3 หมายถึง มีการดำเนินการ/ระดับการปฏิบัติปานกลาง
- 4 หมายถึง มีการดำเนินการ/ระดับการปฏิบัติมาก
- 5 หมายถึง มีการดำเนินการ/ระดับการปฏิบัติมากที่สุด

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	รายการ	ระดับการดำเนินการ/ ระดับการปฏิบัติ				
		1	2	3	4	5
0	มีการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้สอดคล้องกับชุมชน				✓	
00	มีการดำเนินการเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรจากท้องถิ่นเพื่อการจัดการศึกษา		✓			

คำอธิบาย

ข้อที่ 0 ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าสถานศึกษาของตนมีการดำเนินการ/การปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้สอดคล้องกับชุมชนในระดับ “มาก” จึงเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการดำเนินการ/ระดับการปฏิบัติ “4” หรือระดับ “มาก”

ข้อที่ 00 ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าสถานศึกษาของตนมีการดำเนินการ/การปฏิบัติเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรจากท้องถิ่นเพื่อการจัดการศึกษาอยู่ในระดับ “น้อย” จึงเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการดำเนินการ/ระดับการปฏิบัติ “2” หรือระดับ “น้อย”

ข้อที่	รายการ	ระดับการดำเนินการ/ ระดับการปฏิบัติ				
		1	2	3	4	5
	มาตรฐานที่ 1 ด้านการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา สถานศึกษาของท่านมีการดำเนินการหรือการปฏิบัติเกี่ยวกับ มาตรฐานด้านการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาในประเด็น ต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด.....					
	1.1 การบริหารงานวิชาการ					
1	มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน					
2	มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพชุมชน และท้องถิ่น					
3	มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการ ของผู้เรียน					
4	มีการบริหารหลักสูตรที่เป็นระบบครบวงจรและต่อเนื่อง					
5	มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้					
6	มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน					
7	มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเอื้อต่อการเรียนรู้					
8	มีระบบและกลไกการติดตามงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง					
9	ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่าง ต่อเนื่อง					
10	มีกระบวนการนิเทศที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการ สอนอย่างต่อเนื่อง					
11	มีการจัดหาสื่อและใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพียงพอในการเพิ่ม ประสิทธิภาพการเรียนการสอน					
12	มีฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนที่เป็นระบบชัดเจน และสอดคล้องกับความต้องการ					
13	มีฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้ภายนอกที่เหมาะสมสะดวกในการ ติดต่อประสานงาน					

ข้อที่	รายการ	ระดับการดำเนินการ/ ระดับการปฏิบัติ				
		1	2	3	4	5
14	มีรูปแบบประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับ สาระการเรียนรู้แต่ละระดับช่วงชั้น					
15	มีกระบวนการประเมินผลการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน					
16	มีเทคนิคการประเมินผลการเรียนรู้ที่เอื้อให้ครูสอดแทรกไป พร้อมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
	1.2 การบริหารงานบุคคล					
17	มีการวางแผนอัตรากำลังและแผนพัฒนาบุคลากรระยะยาว (3-5ปี)					
18	มีการเสนอขออัตรากำลังสาขาวิชาและกลุ่มสาระที่ขาดแคลน					
19	มีฐานข้อมูลบุคลากรเพื่อการวางแผนอัตรากำลังที่เป็นปัจจุบัน					
20	มีการสรรหา คัดเลือกครูและบุคลากรตามแผนอัตรากำลัง					
21	มีระบบสรรหา คัดเลือกครูและบุคลากรที่โปร่งใสตรวจสอบได้					
22	มีการส่งเสริมและสนับสนุนโอกาสให้ครูก้าวหน้าทางวิชาชีพ และ วิทยฐานะ					
23	มีแผนการพัฒนาครูและบุคลากรเพื่อรองรับการปฏิรูปการเรียนรู้					
24	มีโครงการและกิจกรรมพัฒนาครูและบุคลากรให้เป็นมืออาชีพ					
25	มีกระบวนการพิจารณาความดีความชอบด้วยระบบคุณธรรม					
26	มีการกำกับติดตามการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษที่เหมาะสม					
27	มีการจัดสวัสดิการให้ครูและบุคลากร อย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง					
28	มีการระดมทรัพยากรบุคคลจากชุมชน / ท้องถิ่นเพื่อพัฒนา คุณภาพการจัดการศึกษา					
29	มีการสร้างเครือข่ายทรัพยากรบุคคล องค์กรภาคเอกชน มูลนิธิ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา					
	1.3 การบริหารงบประมาณ					
30	มีแผนการใช้งบประมาณที่เหมาะสมและเตรียมการไว้ล่วงหน้า					
31	มีการจัดสรรงบประมาณตามความเหมาะสมของกิจกรรมและ โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษา					

ข้อที่	รายการ	ระดับการดำเนินการ/ ระดับการปฏิบัติ				
		1	2	3	4	5
32	มีการบริหารงบประมาณที่มุ่งเน้นผลงานเป็นหลัก					
33	มีการบริหารงบประมาณที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนเป็นสำคัญ					
34	มีการระดมทรัพยากรจากชุมชนเพื่อการลงทุนในการจัดการศึกษา					
35	มีการดำเนินการใช้เงินรายได้ของสถานศึกษาตามแผนการใช้เงินนอกงบประมาณอย่างถูกต้องตามระเบียบปฏิบัติ					
36	มีการสร้างเครือข่าย/ชมรมผู้ปกครองในการระดมทุนเพื่อพัฒนาการศึกษา					
37	มีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง					
38	มีระบบตรวจสอบการใช้งบประมาณสินทรัพย์และรายได้สถานศึกษา					
39	มีการควบคุมและกำกับติดตามการใช้งบประมาณอย่างต่อเนื่อง					
40	มีการรายงานการใช้งบประมาณต้นสังกัดอย่างสม่ำเสมอถูกต้องเป็นปัจจุบัน					
41	1.4 การบริหารทั่วไป มีระบบการบริหารจัดการงานธุรการ งานพัสดุ งานอาคารสถานที่ งานประชาสัมพันธ์ และงานสร้างความสัมพันธ์ชุมชนที่สนับสนุนการปฏิรูปการเรียนรู้อย่างชัดเจน					
42	มีระบบการตรวจสอบงานธุรการ การเงิน การบัญชี การพัสดุ งานอาคารสถานที่ การประชาสัมพันธ์ และการสร้างความสัมพันธ์ชุมชนอย่างโปร่งใส					
43	มีการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานธุรการ งานการเงิน งาน บัญชี งานพัสดุ งานอาคารสถานที่ งานประชาสัมพันธ์ และงานสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ					

ข้อที่	รายการ	ระดับการดำเนินการ/ ระดับการปฏิบัติ				
		1	2	3	4	5
	มาตรฐานที่ 2 ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม สถานศึกษาของท่านได้เปิดโอกาสและจัดกิจกรรมให้ชุมชน สังคม และท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในประเด็นต่อไปนี้มาน้อย เพียงใด..... 2.1 การบริหารโดยองค์คณะบุคคลและเครือข่าย					
44	มีการใช้กระบวนการสรรหาคณะกรรมการสถานศึกษาที่มาจาก ตัวแทนองค์กรต่างๆ ตามระเบียบอย่างครบถ้วน					
45	มีระบบการคัดเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาที่โปร่งใส ตรวจสอบได้					
46	มีการทำความเข้าใจกับคณะกรรมการสถานศึกษาให้รับทราบ บทบาทหน้าที่และเป้าหมายการดำเนินงานของสถานศึกษา อย่างชัดเจน					
47	มีการส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษามีความสามัคคีใน การทำงานร่วมกัน					
48	มีการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาให้ข้อเสนอแนะ ในการวางแผนพัฒนาสถานศึกษา					
49	มีการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจในการบริหารสถานศึกษา					
50	มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา					
51	มีการกระตุ้นและเชิญชวนให้คณะกรรมการสถานศึกษาให้ ความสำคัญในผลประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน					
52	มีการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ สถานศึกษา					
53	มีการปฏิบัติตามมติที่ประชุมของคณะกรรมการสถานศึกษา					
54	มีระบบการบริหารแบบเครือข่าย องค์กรภาคเอกชนและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง					

ข้อที่	รายการ	ระดับการดำเนินการ/ ระดับการปฏิบัติ				
		1	2	3	4	5
55	2.2 การมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารและจัดการศึกษา มีการใช้นวัตกรรมและรูปแบบการบริหารที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน					
56	มีการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน					
	มาตรฐานที่ 3 ด้านการบริหารจัดการโรงเรียนที่ดี สถานศึกษาของท่านได้มีการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ยึดหลักธรรมาภิบาล และการประกันคุณภาพการศึกษาตามประเด็นต่อไปนี้มาน้อยเพียงใด..... 3.1 การบริหารที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ					
57	มีการจัดระบบการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป					
58	มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจภายในสถานศึกษาเพื่อการมีส่วนร่วม					
59	มีระบบการทำงานร่วมกันเป็นทีมในทุกระดับของการบริหาร และทุกกิจกรรมที่ปฏิบัติ					
	3.2 การบริหารที่ยึดหลักธรรมาภิบาล					
60	มีการบริหารจัดการองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้					
61	มีการทำความเข้าใจกับคณะกรรมการสถานศึกษาในการปฏิบัติ ตามภารกิจและหน้าที่ของตน					
62	มีการบริหารจัดการที่ยึดหลักธรรมาภิบาล มีคุณธรรม นิติธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้					
	3.3 การบริหารที่มีระบบการประกันคุณภาพพร้อมรับการตรวจสอบ					
63	มีการบริหารจัดการทรัพยากรให้ได้ประโยชน์คุ้มค่าและประหยัด					
64	มีระบบการประกันคุณภาพภายในที่พร้อมรับการประเมินภายนอก					
65	มีระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารที่ครอบคลุมทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป					

ตอนที่ 3 แนวทางและข้อเสนอแนะในการดำเนินการตามมาตรฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โปรดแสดงความคิดเห็นได้ตามความเหมาะสม ดังต่อไปนี้
มาตรฐานที่ 1 ด้านการกระจายอำนาจบริการจัดการศึกษา

1.1 การบริหารงานวิชาการ

.....
.....
.....
.....

1.2 การบริหารงานบุคคล

.....
.....
.....
.....

1.3 การบริหารงานงบประมาณ

.....
.....
.....
.....

1.4 การบริหารทั่วไป

.....
.....
.....
.....

มาตรฐานที่ 2 ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม

2.1 การบริหาร โดยองค์คณะบุคคล และเครือข่าย

.....
.....
.....

2.2 การมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารและจัดการศึกษา

.....

.....

.....

.....

มาตรฐานที่ 3 ด้านการบริหารจัดการโรงเรียนที่ดี

3.1 การบริหารที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ

.....

.....

.....

.....

3.2 การบริหารที่ยึดหลักธรรมาภิบาล

.....

.....

.....

.....

3.3 การบริหารที่มีระบบการประกันคุณภาพพร้อมรับการตรวจสอบ

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นอย่างดี

ภาคผนวก ง

ค่าความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัย

ผลการประเมินความสอดคล้องเชิงเนื้อหา

รายการ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
มาตรฐานที่ 1 ด้านการกระจาย อำนาจการบริหารจัดการศึกษา							
1.1 ด้านบริหารงานวิชาการ							
ข้อที่ 1	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 2	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 3	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 4	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 5	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 6	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 7	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 8	0	1	1	1	1	5	0.80
ข้อที่ 9	1	1	0	1	1	5	0.80
ข้อที่ 10	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 11	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 12	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 13	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 14	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 15	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 16	1	1	1	1	1	5	1.00
1.2 ด้านการบริหารงานบุคคล							
ข้อที่ 17	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 18	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 19	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 20	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 21	1	1	1	1	1	5	1.00

รายการ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ข้อที่ 22	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 23	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 24	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 25	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 26	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 27	1	1	1	0	1	5	0.80
ข้อที่ 28	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 29	1	1	1	1	1	5	1.00
1.3 ด้านการบริหารงบประมาณ							
ข้อที่ 30	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 31	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 32	1	0	1	1	1	5	0.80
ข้อที่ 33	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 34	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 35	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 36	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 37	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 38	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 39	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 40	1	1	1	1	1	5	1.00
1.4 ด้านการบริหารทั่วไป							
ข้อที่ 41	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 42	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 43	1	1	1	1	1	5	1.00

รายการ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
มาตรฐานที่ 2 ด้านการบริหาร แบบมีส่วนร่วม							
2.1 การบริหาร โดยองค์คณะ บุคคลและเครือข่าย	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 44	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 45	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 46	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 47	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 48	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 49	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 50	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 51	1	1	0	1	1	5	0.80
ข้อที่ 52	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 53	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 54	1	1	1	1	1	5	1.00
2.2 กระบวนการบริหารและ จัดการศึกษา							
ข้อที่ 55	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 56	1	1	1	1	1	5	1.00
มาตรฐานที่ 3 ด้านการบริหาร จัดการโรงเรียนที่ดี							
3.1 สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ							
ข้อที่ 57	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 58	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 59	1	1	1	1	1	5	1.00

รายการ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
3.2 ยึดหลักธรรมาภิบาล							
ข้อที่ 60	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 61	1	1	1	0	1	5	0.80
ข้อที่ 62	1	1	1	1	1	5	1.00
3.3 ประกันคุณภาพพร้อมรับ การตรวจสอบ							
ข้อที่ 63	1	0	1	1	1	5	0.80
ข้อที่ 64	1	1	1	1	1	5	1.00
ข้อที่ 65	1	1	1	1	1	5	1.00

ภาคผนวก จ

แสดงคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
A1	242.7333	1648.1311	.8257	.9709
A2	242.7000	1652.0441	.7995	.9709
A3	242.7000	1651.1288	.7839	.9709
A4	242.9833	1654.8980	.6643	.9711
A5	242.6000	1647.4644	.8827	.9708
A6	242.6167	1648.0031	.7434	.9709
A7	242.6000	1638.5831	.8133	.9708
A8	242.8500	1648.8076	.7533	.9709
A9	242.6667	1641.7514	.8253	.9708
A10	242.7667	1645.8090	.7285	.9709
A11	242.8167	1659.9489	.5648	.9712
A12	242.8833	1654.8845	.6669	.9711
A13	243.0167	1653.1353	.6153	.9711
A14	242.8333	1649.2938	.6812	.9710
A15	242.8000	1646.2305	.8084	.9709
A16	242.8833	1650.3760	.7220	.9710
A17	242.8500	1643.6551	.5724	.9712
A18	242.6500	1650.7737	.6277	.9711
A19	242.5833	1646.9251	.7320	.9709
A20	243.2333	1665.7751	.2906	.9718
A21	243.0833	1665.2302	.2928	.9718
A22	242.4667	1634.5921	.8599	.9707
A23	242.6333	1641.3209	.7782	.9708

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
A24	242.6000	1641.2949	.7526	.9708
A25	242.5167	1634.7963	.8489	.9707
A26	242.6333	1641.7616	.8154	.9708
A27	242.6667	1646.1582	.6928	.9710
A28	242.7500	1647.5127	.6864	.9710
A29	242.3667	1632.8463	.1451	.9795
A30	242.5833	1638.6879	.7986	.9708
A31	242.6167	1636.7150	.8346	.9707
A32	242.6167	1637.9353	.8161	.9707
A33	242.4833	1635.4065	.8589	.9707
A34	242.8500	1646.2992	.6718	.9710
A35	242.5333	1638.2192	.8092	.9708
A36	242.5833	1640.0777	.1126	.9805
A37	242.8667	1643.3379	.8190	.9708
A38	242.6167	1641.9014	.7975	.9708
A39	242.5000	1635.9831	.8199	.9707
A40	242.4333	1635.1650	.8307	.9707
A41	242.6167	1639.3251	.8160	.9708
A42	242.4833	1635.8811	.8110	.9707
A43	242.5500	1635.1669	.8265	.9707
B44	242.4500	1631.4381	.8369	.9706
B45	242.4500	1631.2347	.8398	.9706
B46	242.4833	1630.3556	.8527	.9706
B47	242.5167	1631.0675	.8269	.9707
B48	242.4833	1628.9658	.8209	.9706
B49	242.5833	1631.9421	.8050	.9707

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
B50	242.5167	1631.9150	.7989	.9707
B51	242.5167	1631.3387	.8232	.9707
B52	242.5000	1628.7627	.7874	.9707
B53	242.5333	1632.4565	.8008	.9707
B54	242.9833	1653.8133	.6395	.9711
B55	242.8000	1650.5017	.8229	.9709
B56	242.6167	1638.6811	.8048	.9708
C57	242.6167	1644.9184	.8510	.9708
C58	242.6333	1641.0836	.8517	.9708
C59	242.6167	1640.7828	.8393	.9708
C60	242.6500	1642.6042	.8445	.9708
C61	242.6000	1639.0915	.8506	.9707
C62	242.4333	1636.1141	.8369	.9707
C63	242.6167	1640.5794	.8427	.9708
C64	242.6333	1640.0667	.8687	.9707
C65	242.7500	1646.2924	.8223	.9708

Reliability Coefficients

N of Cases = 60.0

N of Items = 65

Alpha = .9716

มาตรฐานที่ 1 ด้านการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
A1	157.8167	684.8980	.8224	.9382
A2	157.7833	687.6302	.7895	.9384
A3	157.7833	687.5963	.7576	.9385
A4	158.0667	687.1141	.7194	.9385
A5	157.6833	684.7963	.8697	.9381
A6	157.7000	685.4339	.7232	.9384
A7	157.6833	678.2879	.8210	.9377
A8	157.9333	684.7073	.7665	.9383
A9	157.7500	680.2246	.8365	.9378
A10	157.8500	682.1975	.7542	.9381
A11	157.9000	689.6508	.6377	.9389
A12	157.9667	687.2192	.7191	.9385
A13	158.1000	687.9898	.6137	.9388
A14	157.9167	684.8234	.6973	.9384
A15	157.8833	683.3590	.8136	.9381
A16	157.9667	685.7955	.7328	.9384
A17	157.9333	677.8599	.6445	.9383
A18	157.7333	685.1141	.6582	.9385
A19	157.6667	681.9209	.7839	.9380
A20	158.3167	696.1523	.2851	.9407
A21	158.1667	694.5480	.3087	.9406
A22	157.5500	675.8449	.8648	.9374
A23	157.7167	679.1895	.8064	.9378

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
A24	157.6833	678.6946	.7907	.9378
A25	157.6000	676.6847	.8370	.9375
A26	157.7167	681.4946	.7942	.9380
A27	157.7500	684.7331	.6622	.9385
A28	157.8333	685.5311	.6571	.9386
A29	157.4500	673.0314	.1294	.9588
A30	157.6667	677.3107	.8306	.9376
A31	157.7000	675.3322	.8843	.9373
A32	157.7000	675.9763	.8689	.9374
A33	157.5667	675.6056	.8823	.9373
A34	157.9333	682.4701	.6960	.9383
A35	157.6167	679.6302	.7793	.9379
A36	157.6667	677.5819	.0956	.9612
A37	157.9500	681.9805	.8111	.9380
A38	157.7000	680.5186	.8031	.9379
A39	157.5833	677.6031	.8043	.9377
A40	157.5167	677.2370	.8115	.9376
A41	157.7000	681.8068	.7497	.9381
A42	157.5667	678.4870	.7738	.9378
A43	157.6333	678.6768	.7744	.9378

Reliability Coefficients

N of Cases = 60.0

N of Items = 43

Alpha = .9405

มาตรฐานที่ 2 ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
B44	46.4167	90.2811	.8860	.9766
B45	46.4167	90.3150	.8839	.9766
B46	46.4500	89.6076	.9295	.9757
B47	46.4833	89.7116	.9042	.9762
B48	46.4500	88.4551	.9404	.9754
B49	46.5500	89.6754	.8946	.9764
B50	46.4833	89.2370	.9138	.9760
B51	46.4833	89.3726	.9255	.9758
B52	46.4667	88.2192	.9096	.9762
B53	46.5000	89.4746	.9105	.9761
B54	46.9500	96.1161	.6558	.9806
B55	46.7667	96.1819	.7810	.9789
B56	46.5833	92.7218	.8086	.9780

Reliability Coefficients

N of Cases = 60.0

N of Items = 13

Alpha = .9786

มาตรฐานที่ 3 ด้านการบริหารจัดการโรงเรียนที่ดี

	Scale	Scale	Corrected	
	Mean	Variance	Item-	Alpha
	if Item	if Item	Total	if Item
	Deleted	Deleted	Correlation	Deleted
C57	30.6667	30.7345	.8721	.9718
C58	30.6833	29.9150	.9098	.9701
C59	30.6667	29.7175	.9157	.9698
C60	30.7000	30.1119	.9049	.9703
C61	30.6500	29.5534	.9179	.9697
C62	30.4833	28.9658	.9201	.9698
C63	30.6667	30.1921	.8519	.9725
C64	30.6833	30.2201	.8681	.9718
C65	30.8000	31.0780	.8183	.9738

Reliability Coefficients

N of Cases = 60.0

N of Items = 9

Alpha = .9742

มาตรฐานที่ 1 ด้านการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา
การบริหารงานวิชาการ

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
A1	55.0333	79.7277	.8279	.9651
A2	55.0000	80.3729	.8222	.9653
A3	55.0000	80.4068	.7830	.9658
A4	55.2833	80.2743	.7377	.9665
A5	54.9000	79.9898	.8504	.9649
A6	54.9167	78.9590	.7992	.9655
A7	54.9000	76.9051	.8655	.9644
A8	55.1500	78.8076	.8394	.9649
A9	54.9667	77.8294	.8646	.9644
A10	55.0667	78.5040	.7762	.9660
A11	55.1167	80.7489	.6847	.9673
A12	55.1833	80.3556	.7336	.9666
A13	55.3167	79.3387	.7157	.9670
A14	55.1333	78.6938	.7711	.9661
A15	55.1000	78.4983	.8773	.9643
A16	55.1833	79.2370	.7988	.9655

Reliability Coefficients

N of Cases = 60.0

N of Items = 16

Alpha = .9677

**มาตรฐานที่ 1 ด้านการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา
การบริหารงานบุคคล**

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
A17	45.2167	69.4268	.6098	.7228
A18	45.0167	71.5421	.6438	.7272
A19	44.9500	71.5398	.6917	.7260
A20	45.6000	73.5322	.3363	.7453
A21	45.4500	72.9636	.3618	.7430
A22	44.8333	68.8192	.8404	.7132
A23	45.0000	69.4237	.8158	.7160
A24	44.9667	69.2870	.7966	.7159
A25	44.8833	69.3929	.7875	.7165
A26	45.0000	71.7627	.6730	.7272
A27	45.0333	71.7277	.6243	.7283
A28	45.1167	71.9692	.6202	.7291
A29	44.7333	65.6226	.0083	.9325

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 60.0

N of Items = 13

Alpha = .7559

มาตรฐานที่ 1 ด้านการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา

การบริหารงบประมาณ

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
A30	38.4000	63.4305	.7491	.7188
A31	38.4333	63.0972	.7828	.7166
A32	38.4333	63.5040	.7494	.7191
A33	38.3000	63.4000	.7622	.7183
A34	38.6667	65.5480	.5680	.7319
A35	38.3500	64.1297	.6960	.7230
A36	38.4000	51.1254	.1145	.9640
A37	38.6833	64.7624	.7314	.7245
A38	38.4333	63.8429	.7659	.7200
A39	38.3167	63.3048	.7398	.7186
A40	38.2500	63.5127	.7220	.7199

Reliability Coefficients

N of Cases = 60.0

N of Items = 11

Alpha = .7571

มาตรฐานที่ 1 ด้านการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา

การบริหารทั่วไป

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
A41	7.8667	2.7955	.8510	.9410
A42	7.7333	2.5040	.9119	.8935
A43	7.8000	2.5695	.8852	.9147

Reliability Coefficients

N of Cases = 60.0 N of Items = 3

Alpha = .9433

มาตรฐานที่ 2 ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม

การบริหารโดยองค์คณะบุคคลและเครือข่าย

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
B44	38.9333	69.4870	.8746	.9771
B45	38.9333	69.4192	.8796	.9770
B46	38.9667	68.7785	.9272	.9757
B47	39.0000	68.7119	.9131	.9761
B48	38.9667	67.6260	.9484	.9751
B49	39.0667	68.7412	.8989	.9765
B50	39.0000	68.3051	.9220	.9758
B51	39.0000	68.3729	.9377	.9754
B52	38.9833	67.4743	.9131	.9762
B53	39.0167	68.5929	.9130	.9761
B54	39.4667	74.7616	.6295	.9828

Reliability Coefficients

N of Cases = 60.0

N of Items = 11

Alpha = .9788

มาตรฐานที่ 2 ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหาร และจัดการศึกษา

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
B55	3.8333	.6836	.7933	.
B56	3.6500	.4008	.7933	.

Reliability Coefficients

N of Cases = 60.0 N of Items = 2

Alpha = .8674

มาตรฐานที่ 3 ด้านการบริหารจัดการโรงเรียนที่ดี

การบริหารที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

C57	7.6500	2.1975	.8827	.9616
C58	7.6667	1.9887	.9216	.9318
C59	7.6500	1.9263	.9365	.9210

Reliability Coefficients

N of Cases = 60.0 N of Items = 3

Alpha = .9586

มาตรฐานที่ 3 ด้านการบริหารจัดการโรงเรียนที่ดี
การบริหารที่ยึดหลักธรรมาภิบาล

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
C60	7.8667	2.4565	.9221	.9425
C61	7.8167	2.2879	.9421	.9246
C62	7.6500	2.1975	.8965	.9626

Reliability Coefficients

N of Cases = 60.0 N of Items = 3

Alpha = .9612

มาตรฐานที่ 3 ด้านการบริหารจัดการโรงเรียนที่ดี
การบริหารที่มีระบบประกันคุณภาพพร้อมรับการตรวจสอบ

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
C63	7.5167	1.9828	.8705	.9471
C64	7.5333	1.9480	.9236	.9049
C65	7.6500	2.1297	.8958	.9285

Reliability Coefficients

N of Cases = 60.0 N of Items = 3

Alpha = .9501

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายเทพพิทักษ์ โภยกอบเกียรติ
วัน เดือน ปีเกิด	2 มิถุนายน 2499
สถานที่เกิด	อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
ประวัติการศึกษา	คบ. วิทยาลัยครูนครปฐม
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนวัดท่าพูด
ตำแหน่ง	รองผู้อำนวยการโรงเรียน